

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

สารนิพนธ์
ของ
นายพิชัย แก้วสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

371. 2011

พ 64 2 บ

8.3

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

9 ก.ย. 2548

บทคัดย่อ
ของ
นายพิชัย แก้วสุวรรณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2548

h 2751261

พิชัย แก้วสุวรรณ (2548). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ :
อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี.

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม
การทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการ
กำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการให้ความรู้ 3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
4) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

วิธีการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง บทบาทของ
ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน จากหนังสือ . บทความ รายงานการวิจัย และ
วิทยานิพนธ์ สามารถกำหนดกรอบที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยใน
ชั้นเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการให้ความรู้
3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

2. การศึกษาภาคสนาม โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับครูที่ทำวิจัย
ในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จำนวน 20 คน เพื่อนำมาสรุปเป็น
ประเด็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เครื่องมือแบ่งออกเป็น
2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัย
ในชั้นเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดกลุ่ม
ข้อมูลที่มีคุณลักษณะในทิศทางเดียวกัน มาประมวลและวิเคราะห์ผลเพื่อสรุปประเด็น บทบาทของ
ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมในการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครนายก ในเชิงพรรณนา (Descriptive)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มี
ความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนด
นโยบายและการวางแผน ได้แก่ มีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการ
สนับสนุนการทำเอกสารและแบบสอบถามต่างๆ อย่างเต็มที่ มีการกำหนดให้ครูทุกคน

ทำวิจัยในชั้นเรียน มีการให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาและการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน มีการสนับสนุนให้ครูรวบรวมงานวิจัยตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเผยแพร่หรือจัดนิทรรศการในงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และความหลากหลายในงานวิจัยในชั้นเรียน

2. ด้านการให้ความรู้ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความรู้ ได้แก่ มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้การสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาต่ออย่างเต็มที่

3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสาร ตำรา มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน

4. ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ได้แก่ มีการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้เสรีภาพในการทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถ ยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู

THE ROLE OF SCHOOL ADMINISTRATORS FOR CLASSROOM RESEARCH ENCOURAGEMENT
IN NAKHONNAYOK EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE.

AN ABSTRACT
BY
MR.PICHAI KEOSUWAN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
May 2005

Pichai Kaewsuwan. (2005). The Roles of School Administrator for Classroom Research Encouragement in Nakhonnayok Educational Service Area Office. Master 's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Dr. Marasri Suthanithi.

The purpose of this research was studied the role of school administrator for classroom research encouragement in Nakhonnayok Educational Service Area Office by four parts, Policy and planing, Knowledge method, School supporting and School environment. There were two sections to study.

1. Documentary Analysis Studying by a number of reference books and thesis had connection for a frame to study the role of school administrators for classroom research encouragement by four parts.1) Policy and planning 2) Knowledge method 3) School supports 4) School environment.

2. Held Survey Twenty teachers in Nakhonnayok Educational Service Area Office who created classroom research were interviewed by researcher. Then concluded the role of school administrator for classroom research encouragement. Which were divided two Parts. Part 1 : Teacher 's status data. Part 2 : Opinions regarding the roles of school administrator for classroom research encouragement.

The data were analyzed as follows :

1. Researcher collected data by data recording and teachers 's interviewing sound recording who.were sample.
2. Then brought interview ' s data to set group and answer about the role of school administrator for classroom research encouragement.

Data analysis used content analysis methods by selection the same data group. Then collected and analyzed to conclud descriptive roles of school administrator for school research encouragement in Nakhonnayok Educational Service Area Office.

The results indicated of The study were as follows

1. Setting policy and planning Polices and planing. It was found that teachers thought about the role of school administrator for classroom research encouragement. There was the meeting to inform teachers classroom research creation. School had teacher encouragement about document and questionnaires. School had the target for all

of teachers to create classroom research. Teachers of each department had to discuss problem and planing about Classroom research. There was encouragement teachers to collect and disseminate classroom research to exchange within and without group.

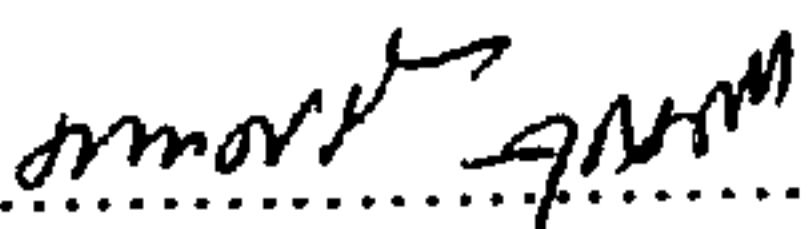
2. Providing knowledge It was found that teachers thought about the role of school administrator for classroom research encouragement. There was invited the experts to give knowledge for Teachers who created Classroom research. School had teacher encouragement to study in higher level.

3. Providing facilities It was found that teachers thought about the role of school administrator for classroom research encouragement. About document and text service. There was computer center service. There was invited the experts to give knowledge for teachers about classroom research creation.

4. Creating and environment School environment. It was found that teachers thought about the role of school administrator for classroom research encouragement. Counseling and guided teachers in classroom research creation. Teachers had freedom to research as they wanted. To laud teachers who created classroom research in the teacher meeting.

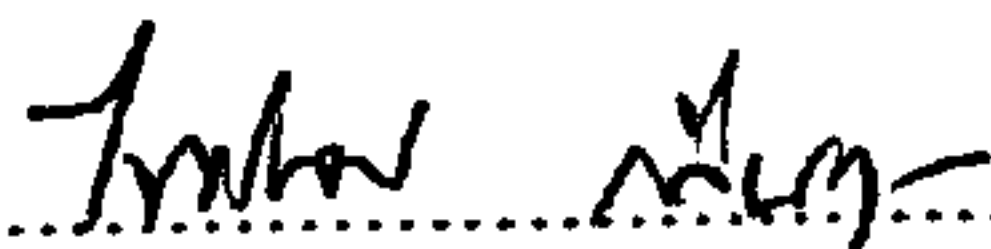
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....

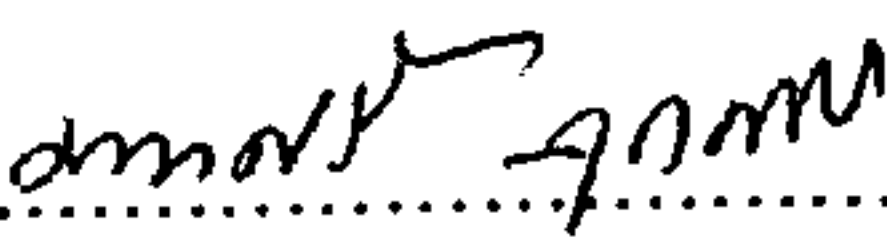
(อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

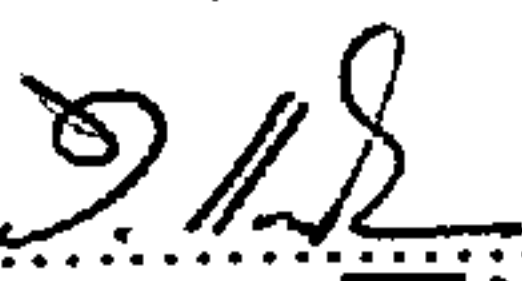
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

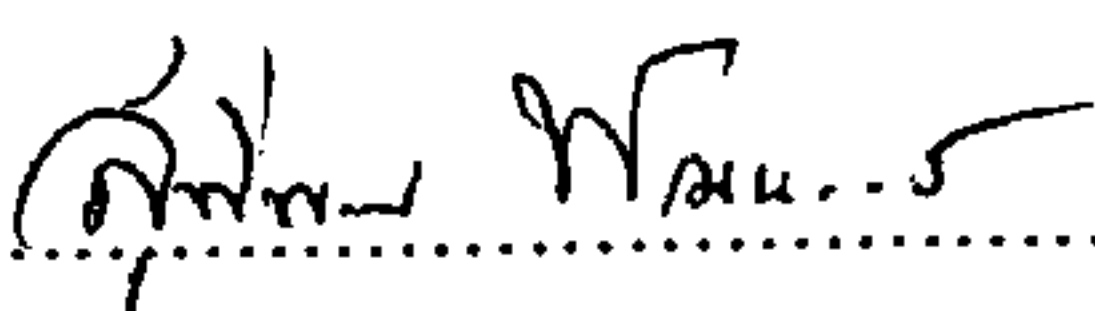
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน

(อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี)

..........กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์)

..........กรรมการ

(อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชูชาติ)

วันที่.....¹³.....เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะความเมตตาจาก อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือด้านวิชาการ ตลอดจนแก้ไข ปรับปรุง ข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงศักดิ์ อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ คณะกรรมการพิจารณาโครงการสารนิพนธ์ และคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำในการจัดทำสารนิพนธ์ให้มีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ดุขุฎี หนองพงษ์ อาจารย์ปัญญา คล้ายจันทร์ อาจารย์ปภาณี รวมทั้ง อาจารย์ประสิทธิ์ ถือธรรม และอาจารย์สุบิน ณ อัมพร ที่ได้ช่วยเหลือให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนองค์กรักษ์ โรงเรียนบ้านนา “นายกพิยากร” โรงเรียนปากพลีวิทยาการ และโรงเรียนนครนายกวิทยาคม ที่อนุเคราะห์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นอย่างดี และขอขอบคุณภรรยาและบุตรที่ให้กำลังใจและสนับสนุนอยู่เบื้องหลังความสำเร็จของสารนิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการะบูชาพระคุณคุณพ่อ – คุณแม่ และครูอาจารย์ที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาด้วยดี

พิชัย แก้วสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากร.....	5
กลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบความคิดในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก.....	10
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน.....	12
แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน.....	12
ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน.....	14
ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน.....	16
ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน.....	19
รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน.....	20
กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน.....	27
แนวคิดในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน.....	33
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน.....	35
ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน.....	35
ด้านการให้ความรู้.....	38
ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก.....	40
ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
วิธีการวิจัย.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	50
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครู.....	53
ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน.....	54
ในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก	
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	65
วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	66
การอภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	92

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวน ร้อยละ ของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ช่วงชั้นที่สอนและที่ตั้งของโรงเรียน.....	53
2 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาท ของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน.....	55
3 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาท ของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความรู้.....	58
4 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาท ของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก.....	59
5 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาท ของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม.....	62

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนา และเป็นเครื่องชี้นำสังคม ผู้ได้รับการศึกษาจึงเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การวิจัยเป็นเสมือนหัวใจของการพัฒนาการศึกษา การที่คนจะศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ใดๆก็ตามย่อมต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้าวิจัยและทดลอง เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ รวมทั้งการแก้ปัญหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา โดยให้ความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาคน พัฒนางานและใช้ผลงานวิจัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2534 : 6) และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2534 : 5) ยังกล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาการศึกษาทั่วโลกได้พยายามให้ครูผู้สอนเป็นนักวิจัยและปรับปรุงบทบาทของการวิจัยให้เข้ากับการเรียนการสอนโดยอัตโนมัติ จะเห็นได้ว่ากระบวนการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับโดยทั่วไป คือ การวิจัย โดยเฉพาะการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการการแก้ปัญหา พัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2534 : 5) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2535 : 20) ได้กำหนดให้มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาและองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอน และต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ ซึ่งได้ระบุไว้ว่า ควรให้มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ด้านการวิจัยและทำหน้าที่วิจัยโดยตรง และควรส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาค้างๆ ในโรงเรียน (กรมวิชาการ. 2537 : 38) นอกจากนี้ นโยบายการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พุทธศักราช 2540 – 2544 ได้ระบุไว้ว่า ให้มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้และเทคโนโลยีในด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเร่งผลิตนักวิจัยทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2539 : 82 – 85) และเมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ และในมาตรา 24 (5)

บัญญัติไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และในมาตรา 30 ยังได้ระบุไว้อีกว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 12, 14, 16)

จากการศึกษาสภาพการวิจัยเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในปัจจุบัน พบว่า ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยน้อยหรือไม่รู้เลย และนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนน้อยมากหรือไม่เลย (พันธณี วิทโคโด. 2536 : บทคัดย่อ) และมนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 54) กล่าวว่า ปัญหาที่แท้จริงสำหรับครูที่ไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนนั้นอาจจะเป็นเพราะสาเหตุสำคัญดังต่อไปนี้ 1) ครูไม่มีความรู้เรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน 2) ครูไม่เห็นคุณค่าของการวิจัยในชั้นเรียน 3) ครูเห็นว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก 4) ขาดผู้ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5) ขาดเอกสารงานวิจัยให้ครูดูเป็นแบบอย่าง 6) ครูไม่มีเวลาที่จะทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 4 - 5) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า การทำวิจัยของครูไม่พัฒนา และกำหนดเป้าหมายที่ควรด้วยเหตุผลหลายประการดังต่อไปนี้ 1) ความรู้ของครูที่ได้จากการอบรมไม่เพียงพอที่จะทำให้ครูสามารถทำวิจัยแบบเป็นทางการได้โดยลำพัง ส่งผลให้ครูทำวิจัยไม่เสร็จและเกิดความท้อถอยในการทำวิจัยและท้ายที่สุดก็เกิดทัศนคติทางลบต่อการทำวิจัย 2) ครูไม่มีเวลาในการศึกษาเอกสารได้อย่างเต็มที่เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลาอันเนื่องมาจากการประจำของครู 3) มีความยากลำบากของกระบวนการวิจัยทำให้ครูมีผลงานวิจัยเพียงแค่เรื่องเดียวไม่ได้เกิดแรงจูงใจที่จะทำวิจัยแบบต่อเนื่อง 4) ปัญหาการวิจัยไม่ได้เกิดจากสภาพปัญหาในห้องเรียนของตนเอง งานวิจัยของครูจึงให้คำตอบที่ไม่สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นของครูผู้นั้น 5) งานวิจัยของครูใช้เวลาในการดำเนินการนาน สิ่งที่ครูค้นพบไม่สามารถนำไปใช้ได้ทันเหตุการณ์ เนื่องจาก การเรียนการสอนที่เกิดปัญหาได้ลุล่วงผ่านมาแล้ว หรือนักเรียนที่มีปัญหาต้องการแก้ไขไม่ได้ อยู่ในชั้นเรียนนั้นแล้ว 6) การทำวิจัยเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้จากผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญ กระบวนการต่างๆ ที่ใช้ในการทำวิจัยเป็นเรื่องที่ครูไม่คุ้นเคยเป็นเรื่องที่เข้าใจยากและต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติภายใต้พี่เลี้ยงที่เข้าใจในวิธีการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาร์โด - บราว และเวียส (สุวิมล ว่องวาณิช. 2545 : 3 อ้างอิงจาก Sardo - Brown และ Weish. 1995 : 553 - 559) กล่าวว่าการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่ใช้ในการปฏิรูปโรงเรียน แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูที่ต้องการทำวิจัยมีหลายประการ ได้แก่ 1) ความกลัวเกี่ยวกับเทคนิคการทำวิจัย 2) ครูมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่างานวิจัยไม่ใช่อยู่ในขอบเขตของงานครูที่จะปฏิบัติได้ 3) ข้อจำกัดด้านเวลาในการทำวิจัยของครูในโรงเรียนที่จะทำวิจัย 4) มีความกังวลในหัวข้อวิจัยที่อาจกระทบ

ความรู้สึกของพ่อแม่ ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้อง 5) การไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร 6) การต่อต้านในการทำวิจัยจากผู้บริหาร และสุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม (ลัดดา กองคำ. 2541 : 10 ; อ้างอิงจาก สุวัฒนา สุวรรณเขตนิกม. 2537) ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาของการวิจัยของครูคือ 1) การไม่มีเวลาเนื่องจากครูนั้นหากคิดเฉพาะงานสอนอย่างเดียวก็หมดเวลาแล้ว ฉะนั้นต้องบริหารเวลาดีและต้องทำงานอย่างเป็นระบบ 2) เป็นปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือด้านวิชาการ 3) เป็นปัญหาในเรื่องการผลิตที่ต้องมีผู้ช่วยตัวรายงาน

จากการศึกษาสภาพการทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก พบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ต้องการมีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา มีแบบอย่างการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้อง ต้องการเพิ่มพูนความรู้การทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารให้การสนับสนุนได้ไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับอุทัย ดุลยเกษม กล่าวว่า ปัญหาที่ครูไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจาก ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจในการทำวิจัย รวมถึงขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการเผยแพร่ และการนำผลการวิจัยไปใช้ (อุทัย ดุลยเกษม. 2533 : 3 – 4) และพีระวัฒน์ วงษ์พรหม กล่าวว่า การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นเรื่องที่ควรดำเนินการอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารจัดการทุกเรื่องในสถานศึกษา จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการทำวิจัยในชั้นเรียน (พีระวัฒน์ วงษ์พรหม. 2533 : 139) นอกจากนี้แล้วกรมวิชาการ ยังได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารทุกระดับให้ความสำคัญกับนโยบาย การวิจัยน้อย วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการ รวมทั้งบุคลากรขาดความเข้าใจในงานด้านวิจัย ส่งผลให้การบริหารงานและการดำเนินงานวิจัยไม่บรรลุผลสำเร็จ (กรมวิชาการ. 2537 : บทคัดย่อ) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 1 – 7) ได้วิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสนใจและให้การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนและเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า การทำวิจัยเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก เพิ่มงานเพิ่มภาระครู สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ดังนั้น การทำวิจัยในชั้นเรียนของครูจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านการสร้างบรรยากาศในการทำวิจัย การให้ความรู้ด้านการวิจัย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย การพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย การประสานสัมพันธ์ทางด้านการทำวิจัย การจัดหางบประมาณในการทำวิจัย การเผยแพร่ผลการทำวิจัย การยกย่องชมเชยเชิดชูเกียรติแก่บุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 1 – 2) และสอดคล้องกับจิรพันธ์ ไตรทิพจรัส ซึ่งกล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุน ส่งเสริมงบประมาณ ทรัพยากร วัสดุ ข้อมูล ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ การพัฒนาบุคลากรไปศึกษาดูงาน การเผยแพร่ผลงานวิจัยและให้กำลังใจ (จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. 2543 : 68)

สภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้การทำวิจัยของครูไม่พัฒนาเท่าที่ควรส่งผลกระทบต่อการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากงานครูเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หน้าที่ของครูนอกเหนือจากการสอนแล้วยังต้องคิดค้นหาแนวทางใหม่ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของตน และนำผลที่ได้จากการสืบค้นแนวทางเหล่านั้นๆ มาประยุกต์ใช้และปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพครู

ด้วยเหตุผลและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ต้องการให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ได้นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับประโยชน์อันสูงสุด ซึ่งต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่จะสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

เพื่อศึกษามโนทัศน์ของบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม .

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียนในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน และการนิเทศภายในโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในการพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยพิจารณาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในปีการศึกษา 2547 จำนวน 150 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในปีการศึกษา 2547 จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 20 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้โรงเรียนประจำอำเภอเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จำนวน 7 คน โรงเรียนปากพลีวิทยาคาร จำนวน 3 คน โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยาคาร” จำนวน 5 คน และโรงเรียนองค์กรักษ์ จำนวน 5 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาดังนี้

บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอน

2. การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การปฏิบัติ หรือแสดงออกของผู้บริหารโรงเรียนในการสนับสนุน ส่งเสริมครูผู้สอนให้ทำวิจัยในชั้นเรียน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านกำหนดนโยบายและการวางแผน หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออก ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การกำหนดหรือมีคำสั่งที่ ชัดเจน วางระบบกระตุ้น กำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือ มีการจัดกำลังบุคลากร งบประมาณ มีการวางแผนการจัดการ ประสานงาน มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการเผยแพร่ผล การวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

3.2 ด้านการให้ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารโรงเรียนที่มี ต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การให้คำแนะนำแก่ครู การอบรม การประชุม การสัมมนา ทางวิชาการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การบรรยาย การอภิปราย การศึกษาดูงาน การศึกษาเพิ่มเติม การติดตามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การสนับสนุน ส่งเสริมโดยการ จัดหา เอกสาร ตำรา แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด สื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ ความสะดวกในการใช้ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ บริการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์อย่างรวดเร็ว การจัดซื้อเครื่องมือต่างๆ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องอัดสำเนา รวมถึงการจัดบริการพิมพ์รายงานวิจัย ให้ บริการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

3.4 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออก ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริม โดยการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจให้ครูผู้สอนปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน จัดห้องทำงานสะอาด โปร่งไม่อับและผู้ร่วมงานทุกคนตั้งแต่ผู้บังคับบัญชา ยิ้มแย้มแจ่มใส รวมทั้งการสร้างบรรยากาศการทำงาน ที่เป็นประชาธิปไตย ทุกคนเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์มากกว่าการแข่งขัน ให้ขวัญและกำลังใจ บรรยากาศไม่เคร่งเครียด ในการทำงาน

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ที่เปิดสอนตั้งแต่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในปีการศึกษา 2547

5. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ ในโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่สอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ในปีการศึกษา 2547

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก หมายถึง หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 171 โรงเรียน

กรอบความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยศึกษาจากแนวคิดของนักการศึกษา ดังนี้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 4 - 5) กล่าวว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ประสานงาน รวมถึงการจัดงบประมาณอย่างเหมาะสมโดยใช้หลักการนิเทศและระบบข้อมูลข่าวสารสนเทศ และให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยโดยมีการเผยแพร่รวมถึงยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 1 - 12) ได้กำหนดมาตรการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน ในด้านการสร้างบรรยากาศในการทำวิจัย การให้ความรู้ด้านการวิจัย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย การพัฒนาบุคลากรในการทำวิจัย การประสานสัมพันธ์ทางด้านการทำวิจัย การจัดหางบประมาณในการทำวิจัย การเผยแพร่ผลการทำวิจัย การยกย่องชมเชยเชิดชูเกียรติแก่บุคลากร

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2543 : 68) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่จะพัฒนาระบบการเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องส่งเสริมงบประมาณ ทรัพยากร วัสดุ ข้อมูล ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ การพัฒนาบุคลากรไปศึกษาดูงานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการให้กำลังใจ

มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 53 - 57) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูในโรงเรียน และให้กำลังใจ ให้แก่วิชาการว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนไม่ใช่เรื่องยาก แต่ต้องใช้เวลาสำหรับการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงแบบค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้แล้วผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นแกนนำให้ครูได้มีทำงานวิจัยเป็นทีม หรือทำงานวิจัยร่วมกัน ควรให้คำแนะนำโดยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาดูตัวอย่างรายงานวิจัยอย่างหลากหลาย

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาประมวลเป็นกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้โดยศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปเป็นแนวทางในการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครนายก
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 1.2 การจัดการศึกษา
 - 1.3 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
2. หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.1 แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.2 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.3 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.4 ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.5 รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.6 กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2.7 แนวคิดในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
 - 3.1 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน
 - 3.2 ด้านการให้ความรู้
 - 3.3 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 3.4 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก (2547 : 3 – 4) ได้กล่าวถึงสภาพทั่วไปและภารกิจการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีอาคารของสำนักงานอยู่ 2 อาคาร คือ

อาคาร 1 ตั้งอยู่ภายในบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก ถนนสุวรรณศร เลขที่ 182/89 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก เป็นอาคารเดิมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครนายก (เดิม) เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วย กลุ่มอำนวยการ, กลุ่มบริหารงานบุคคล, กลุ่มนโยบายและแผน และกลุ่มพัฒนาบุคคล วินัยและนิติการ

อาคาร 2 ตั้งอยู่ที่อาคารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก (เดิม) ถนนถนนนครนายก-รังสิต เป็นสถานที่ปฏิบัติงานของกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วย กลุ่มผู้ตรวจราชการประจำเขตพื้นที่การศึกษานครนายก, กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา, กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีปริมาณงานที่ต้องรับผิดชอบ ดังนี้

1. สถานศึกษาในสังกัด จำนวน 171 โรงเรียน

2. นักเรียน จำนวน 54,777 คน

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.1 ครู-อาจารย์ จำนวน 2,203 คน

3.2 บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 172 คน

-ศึกษานิเทศก์ จำนวน 30 คน

-บุคลากรทางการศึกษาอื่น จำนวน 142 คน (ข้าราชการพลเรือน จำนวน 124 คน, ลูกจ้างประจำ จำนวน 17 คน และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 1 คน)

1.2 การจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 4 ระดับ คือ

1. การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
2. การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
3. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
4. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3 การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 (5) ได้กำหนดให้ กระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังนี้ “ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และใน มาตรา 30 กำหนดไว้ว่า “ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2547 : 14, 16)

ดังนั้น การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นกระบวนการที่ผู้สอน ต้องดำเนินการทำให้มีการเตรียมการต่างๆ โดยเฉพาะการอบรมวิจัยในชั้นเรียนหรืออบรมให้ผู้สอน มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถที่จะทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นการสนอง “ผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด” เพราะฉะนั้นครูยุคปฏิรูปต้องปรับบทบาทของตนเองให้เหมาะสมทั้งกระบวนการเรียน การสอนและการเป็นนักวิจัยควบคู่กันไปเพื่อที่จะนำข้อมูลในการวิจัยมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ได้เห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน จึงได้ดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ใน มาตรา 24 (5) และมาตรา 30 ซึ่งได้ดำเนินการดังนี้

1. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ผู้บริหาร และครูในสังกัด
2. อบรมทางไกลบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เส้นทางทางปฏิรูปการเรียนรู้ “ครูปฏิรูป” โดยใช้ชุดฝึกอบรม เป็น VCD และเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ให้ผู้บริหาร จัดอบรมให้แก่ครูในแต่ละสหวิทยาเขต

3. นิเทศ ติดตาม ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์ เพื่อมอบ วัสดุบัตรให้ครูที่ทำการวิจัยในชั้นเรียน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

นอกจากนี้แล้วยังได้จัดทำหนังสือ “การวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน” เพื่อ ให้ผู้บริหารเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน และครูเป็นแนวทางในการ พัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก. 2544 : คำนำ)

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู ได้ดำเนินการทั้งการให้การอบรมเชิงปฏิบัติการ, การอบรม ทางไกล, การมอบเอกสารการวิจัยในชั้นเรียน และการนิเทศ ติดตาม โดยให้ขวัญ กำลังใจ ให้ คำแนะนำแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

2. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

2.1 แนวคิดการวิจัยในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

วิรัช วรรณรัตน์ (2537 : 44 – 48) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การวิจัยในโรงเรียนเป็นการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนทั้งด้านบริหาร ด้านการเรียนการสอน ด้านธุรการ ด้านการจัดงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และด้านบริการวิชาการ เพื่อประโยชน์ต่อคุณภาพประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ขณะเดียวกันการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนเพื่อพัฒนา ปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอน ทั้งในส่วนหลักสูตร วิธีการสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึกหัด รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการสอนและคุณภาพการเรียน

ประวิต เอรารวรรณ์ (2542 : 23 – 27) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า งานครูเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสติปัญญา ความสามารถที่หลากหลายของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ครูจึงต้องอาศัยความรู้เฉพาะด้าน มีการเตรียมการและการวางแผนที่ดีในการสอน และดำเนินการอย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นครูยังต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม งานครูมิได้จำกัดอยู่เพียงงานสอนในห้องเรียนเท่านั้นแต่จะรวมไปถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กทุกสถานที่และทุกโอกาส ครูต้องจัดการเรียนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลาง ไปเป็นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องพัฒนาตนเองไปสู่การทำงานอย่างเป็นระบบ เข้าถึงเด็กและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนอย่าง “ครูมืออาชีพ” นั้น การวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะนำครูไปสู่เป้าหมายได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และได้รับการพัฒนาอย่างดีที่สุด

ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคลกุล (2543 : 23 – 27) ได้สรุปแนวคิดการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. แนวคิดปฏิฐานนิยม เป็นแนวคิดการวิจัยที่อิงรูปแบบวิธีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์มีความเคร่งครัดในการแสวงหาคำตอบวิธีการวิจัยตามแนวคิดปฏิฐานนิยมนี้ ได้แก่ วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีหลักการดังนี้

1.1 พฤติกรรมที่ทำการศึกษามีความแตกต่างได้ สังเกตและวัดเป็นเชิงปริมาณได้อย่างชัดเจนและเที่ยงตรง อีกทั้งยังทดสอบยืนยันได้

1.2 ข้อมูลที่ได้จากการวัดพฤติกรรมเฉพาะอย่างและเฉพาะสถานการณ์สามารถนำมาสรุปนัยทั่วไปได้ โดยวิธีการอ้างทางสถิติ

1.3 ให้ความสำคัญกับวิธีการวิจัยที่มีแบบแผนเฉพาะเจาะจงรวมทั้งการใช้สถิติที่เหมาะสมโดยเชื่อว่าจะช่วยจัดหรือควบคุมความลำเอียงและความคลาดเคลื่อนต่างๆ ที่จะส่งผลต่อความเชื่อถือได้ของผลการวิจัยโดยที่ระดับของการควบคุมจะขึ้นอยู่กับวิธีการต่างๆ ที่ใช้

2. แนวคิดปรากฏการณ์นิยมหรือนัยนิยม เป็นแนวคิดปรากฏการณ์นิยมหรือนัยนิยม ได้แก่ กลุ่มวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีหลักการดังนี้คือ

2.1 การวิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ในสภาวะที่เป็นอยู่นั้นไม่มุ่งควบคุมหรือพิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างตัวแปร

2.2 การวิจัยในแนวทางปรากฏการณ์นิยมไม่เน้นการใช้ข้อมูลตัวเลขและวิธีวิเคราะห์ทางสถิติแต่จะใช้วิธีการที่ยืดหยุ่นโดยอาศัยผู้วิจัยเป็นเครื่องมือวิจัยหลัก

2.3 ให้ความสำคัญต่อการได้ภาพรวมทุกแง่ทุกมุม ซึ่งในกรณีการวิจัยในชั้นเรียนนั้นครูในฐานะนักวิจัยจะให้ความหมายแก่สิ่งที่สังเกตพบบนหลักการว่าทุกองค์ประกอบของห้องเรียน ได้แก่ ครู (ผู้สอนและผู้วิจัย) นักเรียน สภาวะของห้องเรียนจะไม่แยกส่วนแต่จะมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ให้เกิดบริบทที่มีความเฉพาะเจาะจงและต้องนำมาพิจารณาร่วมกันเสมอในการวิจัย ด้วยเหตุนี้ความเที่ยงตรงเชิงบริบท จึงเป็นจุดสำคัญที่บ่งบอกคุณภาพของการวิจัยในแนวทางนี้กับเป็นทั้งการจำกัดกรอบการนำผลการวิจัยไปใช้ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขทางบริบทที่ผู้วิจัยได้ศึกษา

3. แนวคิดเชิงปฏิรูปหรือวิพากษ์วิทยา การวิจัยนี้มีจุดเน้นที่การตรวจสอบและวิเคราะห์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมโดยที่นักวิจัยต้องเป็นอิสระ จากความรู้ กฎเกณฑ์ และพันธนาการทางความคิดเดิม แนวคิดเชิงปฏิรูปมีหลักการ ได้แก่

3.1 การวิเคราะห์หรือการมองสะท้อนกลับ ต่อสภาพการณ์และเงื่อนไขที่เป็นอยู่ เพื่อทำความเข้าใจปัญหาและพร้อมทั้งหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่

3.2 การลงมือปฏิบัติตามทางเลือก

3.3 การทบทวนผลการปฏิบัติ

ปัญญา อึ้งสกุล (2544 : 24 – 31) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การนำเอาการทำวิจัยนำหน้าการเรียนการสอนนั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องมองให้เห็นโครงสร้างหลักสูตรในรูปของระบบ คือ มองให้เห็นความสัมพันธ์ของภารกิจองค์ประกอบต่างๆ ในโครงสร้างระบบหลักสูตรทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตให้ชัดเจน เพราะมีปัญหาที่เกิดขึ้นในโครงสร้าง อาจเกิดปัญหาที่ระดับปัจจัย หรือระดับกระบวนการ หรือระบบการผลิต การวิจัยจะเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาคำตอบว่า ได้เกิดปัญหาหรือข้อบกพร่องอะไรบ้างในโครงสร้างระบบหลักสูตรนั้นๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาต่อไป

พรพรรณ แยมเหมือน (2546 : 9) ได้สรุปแนวคิดไว้ว่า ภารกิจสำคัญยิ่งที่ครูจะต้องรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนตลอดเวลาโดยไม่จำกัดสถานที่และโอกาส ตามนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นครูจะต้องพัฒนารูปแบบและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ให้สนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย ครูจึงมีความจำเป็นจะต้องมีทักษะการคิดที่เป็นระบบครบวงจรสำหรับการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ด้วยการนำเอากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ ก็จะช่วยทำให้ครูได้เข้าใจปัญหาในชั้นเรียนได้อย่างลึกซึ้งตามสภาพที่เป็นจริงจนสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

จะเห็นว่าแนวคิดในการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในห้องเรียนของครูผู้สอนเอง เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอนทั้งในส่วนของวิธีการสอน การจัดกิจกรรม สื่อ แบบฝึกหัด รวมทั้งการวัดผลประเมินผลเพื่อประโยชน์อันสูงสุดแก่ผู้เรียน

2.2 ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยนับเป็นเครื่องมือของการแสวงหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และเป็นการแสวงหาความรู้ที่มีวิธีการที่เป็นระบบ แล้วนำไปสู่การแก้ปัญหาโดยจะค้นหาว่าอะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล ของปัญหาที่จะศึกษาค้นคว้านั้นๆ และยังเน้นที่การพัฒนาแนวสรุปอ้างอิงหลักการหรือทฤษฎีเพื่อการปฏิบัติ อันจะพึงเกิดในอนาคต ค้นพบความรู้ใหม่ที่เพิ่มพูนขึ้นจากองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วหรือเพื่อพัฒนาความรู้ที่ได้ค้นพบมาก่อนแล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งจะต้องอาศัยข้อมูล ประสบการณ์ หลักฐานที่พิสูจน์ทดสอบได้ และต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง บรรยายได้

สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของครู โดยมีครูเป็นนักวิจัย ทั้งผลิตงานวิจัยและบริโณงานวิจัย หรือครูเป็นผู้นำการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ด้วยลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว จึงมีนักการศึกษาได้ให้ทัศนะที่เกี่ยวกับความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนอย่างหลากหลาย ดังนี้

อุทุมพร จามรمان (2537 : 6 - 11) กล่าวว่า การวิจัยของครูที่เรียกว่า Action Research คือ การวิจัยที่ทำโดยครู ของครู เพื่อครูและสำหรับครู เป็นการวิจัยที่ครูผู้ซึ่งต้องตั้งปัญหาในการเรียนการสอนออกมา และครูผู้ซึ่งต้องแสวงหาข้อมูลเพื่อมาแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยกระบวนการที่เชื่อถือได้ ผลการวิจัย คือ คำตอบที่ตัวครูเองจะเป็นผู้นำไปใช้แก้ปัญหาของตน

ชัยพจน์ รักราม (2538 : 31) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การพัฒนา นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนหลังจากสำรวจแล้วพบว่าสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอนจากตัวนักเรียน วิธีการสอน สื่อการสอนและสภาพแวดล้อมการวิจัยในชั้นเรียน จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ครูผู้สอนสามารถดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ ทิศนา ขัมมณี (2540 : 38) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่จะหาความรู้อันเป็นความจริงที่เชื่อถือได้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในบริบทของชั้นเรียน รวมถึงการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ เช่น อุปกรณ์ สื่อการสอน เพื่อใช้ในการสอนโดยอาศัยระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์

เทียมจันทร์ พาณิชนัยผลินไชย (2540 : 57 - 61) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็น กระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริงที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียนจึงมีลักษณะการวิจัยแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยครูเป็นผู้ดำเนินการวิจัยนั้น แล้วนำผลการวิจัยดังกล่าวมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

อัจฉรา สรวาสี (2540 : 15 - 16) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลโดยการศึกษาวิจัยนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

พยุงค์ศักดิ์ จันทรสุนทร (2541 : 4) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนหรือเพื่อแก้ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 7) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการที่ครูศึกษาค้นคว้าเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบ จุดเน้นของการวิจัยในชั้นเรียนคือการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการศึกษาและวิจัยควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการสอนของตนเองและเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่นต่อไป

ทัศนาศาสตร์ (2543 : 74) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือเป็นความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นซึ่งความรู้ใหม่ๆ ในที่นี้เรียกว่า “นวัตกรรมทางการศึกษา”

บัญชา อึ้งสกุล (2544 : 47) ให้ความหมายไว้ว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนหมายถึง การวิจัยปฏิบัติการที่มุ่งแก้ปัญหาที่เป็นปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นครั้งๆ ไปเพื่อพัฒนางานและพัฒนาคน รวมถึงพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2544 : 9) ได้ให้ความหมายของการทำวิจัยในชั้นเรียนว่า เป็นวิจัยประเภทปฏิบัติการ ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ใหม่ทางการศึกษา และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ทางการศึกษา ความรู้ใหม่ทางการศึกษา เช่น วิธีสอน เทคนิคการสอน รูปแบบการสอนใหม่ หลักการสอนใหม่ ทฤษฎีการสอนใหม่ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดความรู้ตามเป้าหมายอีกทั้งเป็นการพัฒนาตนเองเป็นผู้สร้างความรู้เป็น

สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 11) ได้ให้ความหมายของการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ว่า การวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันที และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่างๆ ของตนเองให้ทั้งตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานในโรงเรียนได้มีโอกาสนอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแนวทางที่ได้ปฏิบัติ และผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 4) ได้กล่าวถึงความหมายของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างนี้

1. บุคลากรการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

2. การวิจัยเพื่อมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งๆ ไป ผลการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษา เป็นการวิจัยปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเองเฉพาะชั้น

3. การหาความรู้หรือวิธีการใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ และการดัดแปลงอุปกรณ์ประเภทอื่นมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ของการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตนเอง โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

สรุปได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง วิธีการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูผู้สอนเองเมื่อพบปัญหา หาสาเหตุของปัญหา แล้วคิดหาวิธีการแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหาและผลการดำเนินการเป็นอย่างไร โดยดำเนินการตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนให้มีคุณภาพ

2.3 ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน

ได้มีนักการศึกษาที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้หลายท่าน ดังนี้ ะวีวรรณ ชินะตระกูล (2536 : 18) ได้กล่าวว่า ครูมีความจำเป็นต้องทำการวิจัย เพราะการวิจัยสามารถช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาได้ การวิจัยสามารถสร้างทฤษฎีได้และทำการวิจัยสามารถพิสูจน์ทฤษฎีที่สร้างขึ้นได้

สุพักตร์ พิบูลย์ และคณะ (ปราณี นุ่นน้อย. 2540 : 27 – 28 ; อ้างอิงจาก สุพักตร์ พิบูลย์ และคณะ. 2539) ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. นักเรียน โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันบางคนเรียนรู้ได้เร็วไม่สร้างปัญหาให้ครูผู้สอนแต่บางคนเรียนช้าและครูยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดียว นักเรียนกลุ่มนี้จะเรียนตามไม่ทันและอาจสร้างปัญหากับครูกับโรงเรียนและสังคมส่วนรวม การวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุอย่างมีหลักการแล้วคิดหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นจนสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้ดีขึ้นนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

2. ครู การวิจัยในชั้นเรียนทำให้ครูทราบผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองว่าบรรลุเป้าหมายเพียงใดและช่วยให้สามารถแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และสามารถปรับปรุงทางเลือกเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งจะส่งผลให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีให้กับครูและมีผลพลอยได้คือสามารถนำผลงานที่เกิดจากการวิจัยในชั้นเรียนมาขอเลื่อนระดับตำแหน่งทางวิชาการ

3. โรงเรียน เนื่องจากกิจกรรมการวิจัยในชั้นเรียนเริ่มต้นจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาจากการเรียนการสอนในระดับภาพรวมของโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในวงการศึกษา การวิจัยในชั้นเรียนจะก่อให้เกิดการขยายองค์ความรู้ในด้านเทคนิคการสอน

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สื่อประกอบการสอนที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้วิชาชีพครูยกระดับกลายเป็นวิชาชีพชั้นสูงเป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพทั่วไป

สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม (2540 : 28 - 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่าจะเป็นการช่วยให้ครูมีวิถีชีวิตของการทำงานครูอย่างเป็นระบบ เห็นภาพของงานตลอดแนว และสามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน กำกับและพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองได้อย่างดี ผลจากการทำวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูได้ตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมของผลสำเร็จในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าเมื่อครูผู้สอนได้ทำการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กับการปฏิบัติงานสอนอย่างเหมาะสมแล้ว จะก่อให้เกิดผลดีต่อวงการศึกษาอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. นักเรียนจะมีการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. วงวิชาการศึกษามีข้อความรู้ และ/หรือ นวัตกรรมทางการจัดการเรียนการสอนที่เป็นจริงเกิดมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อครูและเพื่อนครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
3. วิถีชีวิตของครู หรือวัฒนธรรมในการทำงานของครู จะพัฒนาไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพมากยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (2542 : 3) ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนว่าเกิดจากแนวคิดพื้นฐาน คือ การบูรณาการวิธีการปฏิบัติงานกับการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติโดยมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติตนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย
2. เป็นการพัฒนาวิชาชีพของครู
3. เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ
4. เป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2543 : 5) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนสรุปได้ดังนี้คือ

1. เป็นเครื่องมือสำคัญของครูในการพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นครูไปสู่ความเป็นครูมืออาชีพ เพราะการวิจัยในชั้นเรียนจะช่วยให้ครูเป็นนักแสวงหาความรู้และวิธีการใหม่ๆ อยู่เสมอซึ่งจะช่วยให้ครูมีความรู้กว้างขวางและลุ่มลึกทำงานอย่างมีเหตุผลมีผลงานสร้างสรรค์และเป็นระบบ
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนให้มีการเปลี่ยนแปลงเคลื่อนไหวก้าวหน้าไปข้างหน้าไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่เกิดนวัตกรรมที่ทันสมัยนำมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ทันทั่วถึง
3. เป็นเครื่องมือสำคัญที่จรรโลงวิชาชีพครูให้มีความเข้มแข็งเพราะผลจากการวิจัยใน

ชั้นเรียนจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานของครูได้อย่างเป็นรูปธรรม นั่นก็คือ การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ของผู้เรียนตามที่ครูต้องการและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมทั้งตัวครูและผู้เรียน

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2544 : 10) ได้ให้ความสำคัญของการทำการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ว่า การทำวิจัยในชั้นเรียน เกิดจากการพัฒนาองค์ความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการวิธีการปฏิบัติ โดยมีความสำคัญใน 4 ลักษณะ คือ 1) เป็นการพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนด้วยการวิจัย 2) เป็นการพัฒนาวิชาชีพครู 3) เป็นการแสดงความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู ด้วยการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติ 4) เป็นการส่งเสริม สนับสนุนความก้าวหน้าของการวิจัยทางการศึกษา

สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 14 - 15) กล่าวถึง ความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย

1. เป็นการให้โอกาสครูในการสร้างองค์ความรู้ ทักษะการวิจัย การประยุกต์ใช้และตระหนักถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ที่จะเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น
2. เป็นการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการดำเนินงาน
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติโดยตรง เนื่องจากช่วยพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ
4. ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง และเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือสะท้อนผลการดำเนินงาน
5. เป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติในการวิจัย ทำให้กระบวนการวิจัยมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้เกิดการยอมรับในความรู้ของผู้ปฏิบัติ
6. ช่วยตรวจสอบวิธีการทำงานของครูที่มีประสิทธิผล
7. ทำให้ครูเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) การวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากได้สืบค้นจากกระบวนการที่เป็นระบบ และเชื่อถือได้ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้ และได้พัฒนาการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาร่วมกันมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการยอมรับในการค้นพบร่วมกัน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 4) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ไว้ว่า เป็นการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการปฏิบัติงาน ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาวิชาชีพครู และแสดงความก้าวหน้าจากรายงานผลการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า การที่ครูจะเป็นครูมืออาชีพได้ในยุคปัจจุบันนี้ ครูผู้สอนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อจะได้นำความรู้นั้นมาใช้ในกระบวนการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของตนเองได้อย่างเป็นระบบเชื่อถือได้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

2.4 ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

มีนักการศึกษาจำนวนมากที่ได้กล่าวถึงลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังต่อไปนี้
 อุทุมพร จามรมาน (2537 : 6 - 11) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนของครูจะมุ่งที่ห้องเรียนและโรงเรียน โดยครูเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ การวิจัยของครูนอกจากมุ่งปรับปรุงการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับนักเรียนแล้วยังต้องการให้เกิด “การปฏิบัติ” ที่เกี่ยวกับโรงเรียนและห้องเรียนซึ่งผลของการปฏิบัติดังกล่าวอาจขยายกว้างไปยังห้องเรียนอื่น โรงเรียนอื่นได้อีกด้วย

อัจฉรา สระวาสี (2540 : 15 - 17) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหากได้มีการนำหลักและวิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาใช้โดยเรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ การที่ครูซึ่งเดิมเป็นผู้ที่มีบทบาทในการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว ได้ดึงกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองและตัวของนักเรียนเข้ามาร่วมในการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน นับตั้งแต่การสำรวจสภาพปัญหาและการกำหนดปัญหา การวางแผนดำเนินการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย ผลการศึกษาที่ได้ก็必将มีความสมบูรณ์ ครบคลุม ชัดเจนและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล (2544 : 34 - 36) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนโดยมากควรเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการซึ่งอาจจะเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเต็มรูปหรือเฉพาะส่วนก็ตาม นักวิจัยทางการศึกษาเห็นสอดคล้องกันว่า วิธีวิจัยในชั้นเรียนเน้นการวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีลักษณะพิจารณาตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. จุดเริ่มต้นการวิจัย การวิจัยในชั้นเรียนมีจุดกำเนิดจากสภาพปัญหาหรือข้อขัดข้องในการเรียนการสอนที่ครูพบ ครูต้องปรับปรุงหรือแก้ปัญหานั้นๆ ด้วยวิธีการวิจัย ปัญหาวิจัยจึงเริ่มจากความคิดของครูมากกว่าความคิดของผู้อื่นหรือจากหลักการทฤษฎีโดยตรง

2. ขอบเขตของการวิจัย โดยขอบเขตของการวิจัยในชั้นเรียนจะแคบและเฉพาะเจาะจงในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ปัญหาการวิจัย

2.2 ประชากร มุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียน ผู้สอน กระบวนการเรียนการสอนตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนหรือสภาวะการเรียนหนึ่งๆ การศึกษาอาจมุ่งที่นักเรียนเฉพาะรายห้องหนึ่งหรือหลายห้องเรียน

2.3 การนำผลการวิจัยไปใช้ การวิจัยมุ่งผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูในสภาพแวดล้อมที่ทำการวิจัยนั้นๆ โดยตรง

3. ครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางกระบวนการวิจัยทั้งหมด ทั้งนี้อาจเป็นการวิจัยที่ดำเนินการโดยครูคนเดียว หรือโดยคณะครูร่วมกันวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับขอบเขตการวิจัย

4. การวิจัยจะดำเนินการไปพร้อมๆ กับการเรียนการสอนปกติ

5. กระบวนการวิจัยมีการเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงสะท้อนและการปฏิบัติอย่างชัดเจน

6. วิธีการวิจัยมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน

สุวิมล ว่องวาณิช (2544 : 6 - 7) ได้เสนอว่า การวิจัยในชั้นเรียนควรเน้นงานวิจัยที่มีลักษณะ ดังนี้

1. ควรเป็นงานวิจัยขนาดเล็ก มุ่งที่การแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่ใช้เวลาในการดำเนินงานนานเกินไป จนทำให้งานสอนได้รับผลกระทบ

2. ในแต่ละภาคเรียนหรือภาคการศึกษา ครูสามารถทำการศึกษาในประเด็นวิจัยหรือหัวข้อได้หลายประเด็น และสามารถดำเนินการได้พร้อมกันในขณะที่เดียวกันหากปัญหาเกิดขึ้นในขณะนั้นมีหลายปัญหาที่ต้องการแก้ไข

3. การวิจัยของครูเน้นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาแสวงหาคำตอบ เพื่อให้ข้อค้นพบที่ได้มีความหนักแน่นน่าเชื่อถือ และนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองได้จริง

4. การทำวิจัยของครูต้องเกี่ยวข้องกับปัญหาวิจัยที่เกิดมาจากสภาพปัญหาที่เป็นจริงในขณะนั้น และครูไม่สามารถใช้วิธีการเดิมๆ แก้ปัญหาได้ จำเป็นต้องค้นหาวิธีการใหม่

5. กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นไปอย่างง่าย ๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมาใช้ในการค้นหาคำตอบ

6. การวิจัยของครูไม่ใช้การมุ่งสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อตนเอง แต่เป็นงานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน คือ ครูทั้งโรงเรียนมาร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน

จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการแก้ปัญหาการเรียนการสอนของครูเองที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอาจเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มหรือทั้งห้องเรียน โดยครูผู้สอนเป็นผู้วิจัยเองเพื่อแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.5 รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียน ไว้หลากหลายดังนี้

ธีรชัย ปุณณโชติ (2532 : 8) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นการวิจัยเพื่อมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้ง ๆ ไป ผลของการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษาเท่านั้น จะนำไปอ้างอิงกลุ่มอื่นไม่ได้ เพราะมองขอบเขตในวงจำกัดเป็นการวิจัยปัญหาของเด็กในชั้นเรียนของตนเองเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนเฉพาะชั้นในแง่ของกระบวนการหรือวิธีการวิจัยนิยม ใช้วิธีการสำรวจหรือทดลองหรือการศึกษาเฉพาะกรณีแล้วแต่ลักษณะของปัญหาที่ต้องการศึกษา

วัลลา กันทรพย (2534 : 113) ได้จำแนกรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การสำรวจ เป็นการวิจัยเพื่อหาคำตอบโดยไม่กำหนดกฎเกณฑ์อะไรมากมายมักเป็นการสำรวจประเด็นที่อยากรู้แล้วออกแบบไปหาคำตอบ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาลักษณะ

ความเป็นจริงตามสภาพในเรื่องต่างๆ เพื่อมุ่งรวบรวมข้อมูลและรายงานลักษณะที่มีอยู่ในสภาพการณ์นั้นๆ เช่น สำรวจทัศนคติของนักเรียน สำรวจปัญหาการเรียนการสอน ฯลฯ

2. การวิจัยหาความสัมพันธ์ เป็นการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ตั้งแต่สองตัวขึ้นไป เช่น ศึกษาวิธีสอนของครูกับผลการเรียนของนักเรียนหรือศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนกับเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

3. การวิจัยเปรียบเทียบ มีลักษณะคล้ายกับ 2 แบบแรกในช่วงสภานี้ในการวิจัยเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์เป็นการแสดงว่าตัวแปร 2 ตัวสัมพันธ์กันหรือไม่ มีอิทธิพลต่อกันหรือไม่ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการศึกษาเหตุและผลทางการศึกษาในกรณีที่ไม่สามารถศึกษาด้วยการทดลอง เช่น การศึกษาว่าอะไรเป็นสาเหตุให้นักเรียนสอบตกซ้ำชั้น การศึกษาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น

4. การวิจัยแบบทดลอง เป็นการวิจัยทดลองแบบหุตะภาโดยกำหนดกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง การวิจัยแบบนี้ทางสังคมศาสตร์มักจะมีจุดอ่อนมากเกี่ยวกับการควบคุมตัวแปร เพราะมนุษย์ไม่เหมือนสัตว์อื่นๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผู้วิจัยสามารถกำหนดค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระได้ตามต้องการแล้วศึกษาผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวแปรตามซึ่งสอดคล้องกับธีรชัย ปุณณโชติ (2532 : 5) ที่ให้ความเห็นว่าการวิจัยแบบทดลองมี 2 ประเภท คือการทดลองในสนามและการทดลองในสภาพธรรมชาติ เช่น ทดลองกับนักเรียนขณะเรียนอยู่ในห้องเรียนปกติและการทดลองในห้องปฏิบัติการ การทำวิจัยแบบทดลอง ตัวแปรที่ผู้วิจัยเป็นผู้เปลี่ยนค่าเรียกว่า “ตัวแปรอิสระ” ส่วนตัวแปรที่เป็นผลตามมาเรียกว่า “ตัวแปรตาม” เพราะมีค่าเปลี่ยนแปลงไปตามค่าของตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรอื่นๆ ที่อาจทำให้ตัวแปรตามมีค่าเปลี่ยนแปลงได้แต่ผู้วิจัยควบคุมไม่ให้มีค่าเปลี่ยนแปลงเรียกว่า “ตัวแปรควบคุม”

5. วิจัยเชิงทดลองและพัฒนา เป็นการวิจัยที่ใช้เด็กกลุ่มเดียวไม่ต้องไปเปรียบเทียบวิธีสอนแบบดั้งเดิมกับวิธีสอนใหม่ คิดวิธีสอนแบบใหม่มาแล้วพัฒนาวิธีสอนแบบใหม่ และสอนเสร็จแล้วสำรวจดูความเข้าใจ ดูพื้นฐานปัญหาเอามาปรับปรุงใหม่สอนเด็กกลุ่มเดิมในบทเรียนต่อไป ประยุกต์ไปเรื่อยๆ

นพดล เจนอักษร (2537 : 25 - 28) ได้นำเอาระเบียบวิธีวิจัยมานำเสนอในรูปแบบของการรายงานการวิจัย แล้วเปรียบเทียบระหว่างการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษาตามหัวข้อต่างๆของระเบียบวิธีวิจัย เราก็จะได้ความคิดรวบยอดของการวิจัยทั้งสองแบบดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนกับการวิจัยทางการศึกษา

บทที่	รูปแบบของรายงานการวิจัย	การวิจัยในชั้นเรียน	การวิจัยทางการศึกษา
1	บทนำ 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1.2 วัตถุประสงค์ 1.3 สมมติฐาน 1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย 1.5 ขอบเขตของการวิจัย 1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น 1.7 ข้อจำกัด 1.8 นิยามศัพท์	มี มี ตั้งสมมติฐานเป็นระยะๆ ระหว่างเก็บข้อมูล ไม่เน้น ไม่เน้น มี มี มี	มี มี ตั้งสมมติฐานก่อนเก็บข้อมูลโดยอิงจากงานวิจัยอื่น มี มี (ถ้าต้องการเน้น) มี มี มี
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ไม่เน้น เน้นประสบการณ์ของครู	เน้นมาก โดยเฉพาะบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3	วิธีดำเนินการวิจัย 3.1 แบบแผนการวิจัย 3.2 ผู้ให้ข้อมูล -ประชากร -กลุ่มตัวอย่าง -สุ่มตัวอย่าง 3.3 ตัวแปรที่ศึกษา 3.4 เครื่องมือวิจัย 3.5 การรวบรวมข้อมูล 3.6 สถิติเพื่อการวิเคราะห์ 3.7 ระยะเวลาทำวิจัย	ไม่เน้น ไม่เน้น ไม่เน้น ไม่เน้น มี ไม่เน้นมาก ส่วนใหญ่ใช้การสังเกตของครู ไม่เน้น อิงพัฒนาการที่เห็นได้ชัด	เน้น ระบุจำนวน/ลักษณะ เน้นการเป็นตัวแทน เน้น เน้น เน้นความเชื่อถือได้ ใช้เครื่องมือที่เชื่อถือได้ เน้นในการวิจัย บางประเภท อิงประเด็นวิจัยและขอบเขตการวิจัย

4	การเสนอผลการวิจัย หรือการวิเคราะห์ข้อมูล	เขียนบรรยายสรุป	ตาราง ภาพ แผนภูมิ และการเขียน บรรยายสรุป
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 5.1 สรุปผลการวิจัย 5.2 อภิปรายผล 5.3 ข้อเสนอแนะ	เน้น พัฒนาการหรือ การเปลี่ยนแปลงใน ตัวนักเรียน มี	เน้นเปรียบเทียบ ผลวิจัยกับวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้อง มี
อื่นๆ	บรรณานุกรม ภาคผนวก	ไม่มาก มี	ตามที่ระบุ มี

ที่มา : นภดล เจนอักษร. (2537). แก่นวิจัยในชั้นเรียน. หน้า 25 – 28.

ผ่องพรรณ ทรัพย์มงคลกุล (2543 : 66 - 67) ได้แบ่งรูปแบบการวิจัยตามกลุ่มแนวคิด
ต่างๆ ไว้ 3 แนวทางคือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ รูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย
 - 1.1 การสำรวจในชั้นเรียน
 - 1.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
 - 1.3 การศึกษาเชิงสหสัมพันธ์
 - 1.4 การทดลองเฉพาะรายการและเฉพาะรายกลุ่ม
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ รูปแบบการวิจัยในชั้นเรียนประกอบด้วย
 - 2.1 การศึกษาผู้เรียนเฉพาะกรณี
 - 2.2 การวิเคราะห์เนื้อหา
 - 2.3 การวิเคราะห์พฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
 - 2.4 การศึกษานิเวศวิทยาในชั้นเรียน
3. การวิจัยเชิงผสม (เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณผสมผสานกัน) รูปแบบการ
วิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย
 - 3.1 การวิเคราะห์วิพากษ์หลักสูตร
 - 3.2 การวิจัยปฏิบัติการเชิงวิพากษ์

สุวิมล ว่องวานิช (2544 : 17 - 20) ได้เสนอรูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการของนักวิชาการดังนี้

1. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

1.1 การวิจัยแบบเป็นทางการ เป็นงานวิจัยที่มีแบบแผนการวิจัยเคร่งครัด มีลักษณะการดำเนินงานและการนำเสนอเหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการของนักวิจัยมืออาชีพ นักวิชาการหรือนักศึกษา

1.2 การวิจัยแบบไม่เป็นทางการ เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นตอบคำถามการวิจัยมากกว่าการยึดรูปแบบการวิจัยแบบเป็นทางการ ซึ่งมีลักษณะการรายงานผลเพียง 1 – 2 หน้า

2. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ เคมมิส และซูเบอร์ – สเคอร์ริต (Kemmis and Zuber – Skerritt)

2.1 การวิจัยปฏิบัติการเชิงเทคนิค การวิจัยตามรูปแบบนี้มีเป้าหมายของการวิจัยเพื่อปรับปรุงประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานโดยอาศัยบุคคลภายนอก มาช่วยในการทำวิจัยในหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติ (ครู) จะอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของนักวิจัยภายนอก บุคคลภายนอกจะมีบทบาทของผู้วิจัยหลัก

2.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติจริง นักวิจัยภายนอกแสดงบทบาทของที่ปรึกษาด้านกระบวนการทำงาน เป็นการมุ่งสร้างความเข้าใจและมุ่งพัฒนาวิชาชีพให้กับผู้ปฏิบัติ ครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติในโรงเรียนมีโอกาสที่จะเรียนรู้กระบวนการวิจัยและมีส่วนในการเสนอความคิดในประเด็นปัญหาวิจัยที่มาจากการปฏิบัติจริง และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้

2.3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเชิงวิพากษ์ / อิสระ เป็นการวิจัยที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างนักวิจัยภายนอกและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเป้าหมายของการวิจัยนอกจากจะเพิ่มเติมจากแบบที่ 1 และที่ 2 แล้วยังต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการทำงานที่เป็นอยู่ในองค์กรให้ดีขึ้นกว่าเดิม

3. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ คาลฮูน (Callhoun)

3.1 การวิจัยของครูแบบทำคนเดียวเป็นการวิจัยที่เน้นการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง โดยครูกำหนดปัญหาในห้องเรียนที่ต้องการแก้ไขและหาแนวทางแก้ไข

3.2 การวิจัยของครูแบบทำคนเดียว เป็นการวิจัยที่เน้นการเปลี่ยนแปลงในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่ง โดยครูกำหนดปัญหาในห้องเรียนที่ต้องการแก้ไขและแนวทางแก้ไข

3.3 การวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือ เป็นการวิจัยที่ทำเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยมีจำนวน 1 – 2 คนขึ้นไป ประกอบด้วยครู ผู้บริหารและนักวิชาการหรือบุคลากรอื่นๆ มีจุดหมายเน้นที่ปัญหาและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งกระบวนการทำวิจัยจะเหมือนกับการทำวิจัยของครูที่ทำคนเดียว

3.4 การวิจัยปฏิบัติการแบบทำทั้งโรงเรียน เป็นการวิจัยที่คณะทำงานเป็นผู้ปฏิบัติในโรงเรียน มีการทำงานโดยเลือกปัญหาวิจัยที่สนใจร่วมกัน มีการรวบรวมข้อมูล การจัดระบบและการแปลความหมาย กระบวนการวิจัยเป็นแบบวงจรต่อเนื่องจุดมุ่งหมายเน้นที่การปรับปรุงโรงเรียน

4. รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการจากการสังเคราะห์ของนงลักษณ์ วิรัชชัย

4.1 การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการวิจัยที่ทำโดยครูเพื่อแสวงหาวิธีการแก้ไข ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงานหรือการเรียนการสอนในชั้นเรียนของตน

4.2 การวิจัยปฏิบัติการแบบรวมพลัง เป็นงานวิจัยที่ดำเนินการโดยครูหลายคนร่วมกัน ทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหในชั้นเรียนหลายๆ ชั้น

4.3 การวิจัยปฏิบัติการระดับโรงเรียน เป็นการวิจัยที่ดำเนินงานโดยผู้บริหาร โรงเรียนและหรือบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียน เพื่อพัฒนาโรงเรียนและสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน

4.4 การวิจัยปฏิบัติการอิงชุมชน เป็นการวิจัยที่อาศัยความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน โดยอาศัยพลังชุมชนที่จะระดมทรัพยากรจากทุกแหล่งมาพัฒนาชุมชนอย่างมี ประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 8 - 10) ได้นำเสนอรูปแบบ ของการวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นการวิจัยในรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การวิจัยโดยครูเพียงคนเดียว การทำวิจัยปฏิบัติการลักษณะนี้ เป็นการวิจัยที่จัดทำ ขึ้นเมื่อครูพบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนครูต้องการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้กระบวนการวิจัยด้วยตัวของครูเอง เป้าหมายการทำวิจัยก็เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน ของตนเองไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนรู้ วิธีการสอนหรือสื่อการเรียนรู้ รูปแบบการวิจัยสามารถศึกษา จากนักเรียนเพียงคนเดียวหรือศึกษาวิจัยทั้งห้องเรียน

2. การวิจัยในชั้นเรียนแบบร่วมมือ การวิจัยในชั้นเรียนลักษณะนี้เป็นการวิจัยที่จัดทำขึ้น เมื่อครู 2 คน พบปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน จากนั้นจึงวางแผนการ ทำวิจัยร่วมกัน ซึ่งครูที่ทำการวิจัยอาจอยู่ในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียนก็ได้ แต่ต้องมีปัญหา ที่มุ่งแก้ไขเหมือนกัน

3. การวิจัยในระดับโรงเรียน เป็นการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหัวหน้าทีม โดยคณะวิจัยประกอบด้วยคณะครู บุคคลอื่นในโรงเรียน รวมทั้งชุมชนและคณะที่ปรึกษาจากภายนอก โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนใน 3 ด้าน คือ การปรับปรุงหรือพัฒนาโรงเรียน การพัฒนานักเรียนและการเพิ่มพูนความรู้ของบุคลากรฝ่าย ต่างๆ

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 6 - 8) ได้ กล่าวถึง รูปแบบของการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ความต้องการการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียน ต้องทราบ ความต้องการการเรียนรู้ของตนเอง มีการลำดับความสำคัญก่อนหลังตามความจำเป็นและความสำคัญ ให้ได้เป็นลำดับแรก และกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ได้

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้ผู้เรียนต้องรู้จักการวางแผนการเรียนรู้ของตนเองว่า มีเป้าหมายใดบ้าง ต้องใช้สื่อใดบ้าง และเมื่อมีปัญหาก็จะสามารถปรึกษาใคร เมื่อได้รับความรู้จะใช้ความรู้นั้นได้อย่างไร ตลอดจนวางแผนไปถึงการนำความรู้ที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาตนเองอย่างไร

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนการปฏิบัติในการแสวงหาความรู้ตามที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งอาจใช้วิธีการต่างๆ ในการเรียนรู้ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อความ การสรุปความ ฯลฯ จากการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น ศูนย์วิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล และสื่อเทคโนโลยี เป็นต้น เมื่อได้ความรู้แล้วควรมีการตรวจสอบความรู้ที่ได้เพื่อยืนยันความถูกต้อง และตัดสินใจเลือกความรู้ไปใช้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปความรู้ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนสรุปความรู้และนำเสนอความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม เช่น รูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ ฯลฯ และอาจใช้เครื่องมือช่วยในการนำเสนอ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลเพื่อปรับปรุงและนำไปใช้ในการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนประเมินกระบวนการเรียนรู้ของตนเองในระหว่างการเรียนรู้ทุกขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงรวมถึงการนำความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนางานต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 5) กล่าวไว้ว่า งานของครูเป็นงานที่มีความละเอียดลึกซึ้ง ใช้เวลามาก ปริมาณงานที่รับผิดชอบมีมาก ดังนั้น ลักษณะการวิจัยที่ครูใช้และมีลักษณะที่เหมาะสมนั้น ควรสอดคล้องกับภาระงานของครู ไม่เป็นงานที่แยกจากการจัดการเรียนรู้ที่ครูต้องปฏิบัติเป็นปกติวิสัย ดังนั้นลักษณะการวิจัยที่เหมาะสมกับครูจึงน่าจะเป็นการวิจัยที่ทำงานง่าย ๆ มีกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน ใช้เวลาไม่มาก และสอดคล้องกลมกลืนกับงานการเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งลักษณะงานวิจัยดังกล่าว เรียกว่า "การวิจัยแบบง่าย" ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนและข้อจำกัดของครู แนวคิดการวิจัยแบบง่าย คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีขอบเขตของเรื่องที่วิจัยไม่ใหญ่โตมาก แล้วมีการสรุปผลการวิจัย เขียนเป็นรายงานผลการวิจัยที่สมบูรณ์และครอบคลุมประเด็นสำคัญโดยการเขียนที่มีจำนวนหน้าไม่มากนัก เช่น อาจเป็นหนึ่งหน้าที่เรียกว่า "การวิจัยหน้าเดียวหรือแผ่นเดียว" หรือมากกว่าหนึ่งหน้าก็เป็นไปได้ รายงานการวิจัยแบบง่ายนี้ต่างจากรายงานการวิจัยทั่วไป เพราะรายงานการวิจัยทั่วไปจะมีหลายสิบหน้าจนถึงหลายร้อยหน้า โดยมักแบ่งเป็นหลายบทและมีการเขียนสรุปย่อลง 1-2 หน้า จะเรียกว่า "บทคัดย่อ" แต่รายงานการวิจัยแบบง่ายแม้จะเขียนเพียงหน้าเดียวหรือมากกว่าอีกเล็กน้อย จะมีความสมบูรณ์ในตัวเองตามประเด็นการวิจัยที่ครูสนใจศึกษาหรือหาคำตอบ โดยไม่มีรายงานการวิจัยฉบับอื่นอีก

สรุปได้ว่า รูปแบบของการวิจัยในชั้นเรียนขึ้นอยู่กับปัญหาของครูผู้สอนเองว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาการเรียนการสอนในห้องเรียนของตนเอง หรือว่าเป็นปัญหาระดับช่วงชั้น ที่ครูผู้สอนจะต้องร่วมกันแก้ปัญหา หรือเป็นปัญหาทั้งโรงเรียนซึ่งทุกคนต้องมีส่วนช่วยกันแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการวิจัย

2.6 กระบวนการการทำวิจัยในชั้นเรียน

นักวิชาการการศึกษาได้เสนอกระบวนการหรือขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

กรมวิชาการ (2531 : 20 - 25) ได้กำหนดกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ที่สำคัญและจำเป็น 6 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกและกำหนดปัญหา โดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่พบทั้งหมด และเลือกมาเพียง 1 ปัญหาแล้วตั้งหัวข้อในการวิจัย ซึ่งควรเป็นปัญหาในเรื่องที่จะได้รับความรู้ใหม่ เป็นปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจอย่างแท้จริง เหมาะสมกับกำลังเงิน เวลา และได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร เพื่อให้งานวิจัยประสบความสำเร็จและเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การตั้งสมมติฐานและการกำหนดตัวแปรในการวิจัยทางการศึกษาเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยเห็นแนวทางในการวิจัยด้วยการกำหนดตัวแปร จากคำตอบที่คาดคะเนไว้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อไปในการเลือกวิธีเก็บข้อมูล และวิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกแหล่งข้อมูล ควรเลือกใช้ข้อมูลหรือกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนที่สอน และสารสนเทศที่โรงเรียนมีอยู่ ทั้งนี้จะช่วยให้การวิจัยในชั้นเรียนดำเนินไปตามเป้าหมายอย่างประหยัด เวลาและงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ 1) มีความเที่ยงตรง ตรงตามเกณฑ์และตรงตามเนื้อหา 2) มีความเชื่อมั่น คือ ผลที่ได้จากการทดสอบเท่าเดิม หรือใกล้เคียงกันทุกครั้งที่ใช้วัดกับกลุ่มเดิม ส่วนวิธีเก็บข้อมูลมีหลายวิธี เช่น การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสำรวจความคิดเห็น การใช้แบบสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เอกสารหรือการศึกษาเฉพาะกรณี

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ขึ้นอยู่กับประเภทของงานวิจัยและตัวแปรที่ศึกษาการแปล ข้อมูลจะต้องสอดคล้องกับวิธีวิเคราะห์ข้อมูลและจะต้องไม่แปลความหมายข้อมูลมากกว่าสถิติที่ได้ หรือเหตุการณ์ที่บันทึกไว้

ขั้นตอนที่ 6 การเขียนรายงานการวิจัย ประกอบด้วยบทนำ ความสำคัญของปัญหา แนวคิดที่สำคัญ วิธีการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมาย การสรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

วิรัช วรรณรัตน์ (2537 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการดำเนินการทำวิจัยใน โรงเรียน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหา วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน แล้วกำหนดประเด็นหรือเรื่องที่จะทำการศึกษาค้นคว้า

ขั้นตอนที่ 2 นิยามปัญหา โดยศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นกำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า กำหนดสมมติฐาน กำหนดความสำคัญ พร้อม กับให้นิยามศัพท์ในตัวเอง

ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นดำเนินการวิจัย ซึ่งจะต้องกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ การสร้างเครื่องมือ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและเลือกแบบการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลจากการจัดกระทำแล้วนำไปวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติช่วยในการแปลผลและสรุปผล

ขั้นตอนที่ 5 สรุปและรายงานผล โดยการเขียนรายงานตามหัวข้อและรูปแบบที่แต่ละ สถาบันหรือหน่วยงานกำหนดไว้

ชัยพจน์ รักราม (2538 : 28 - 47) ได้เสนอกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิด ของกระบวนการเชิงระบบ ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา เป็นขั้นการสำรวจปัญหาหรือความต้องการทำให้ทราบว่า ปัญหาคืออะไร มีขอบเขตเพียงใด อะไรจะตามมา อะไรคือสาเหตุ ในแต่ละสาเหตุมีแนวทางแก้ไข อย่างไร จะเลือกแก้ปัญหาใดก่อนและโดยวิธีใด โดยปกติถ้าเป็นการวิจัยในชั้นเรียนมักจะนึกถึง นักเรียน ครู วิธีการสอน นั่นคือ คิดถึงตัวป้อน และกระบวนการ

ขั้นที่ 2 เตรียมการและวางแผน หลังจากผ่านขั้นที่ 1 ไปแล้วก็ต้องกำหนดกิจกรรม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่เราจะทำการวิจัย ต้องบริหารเวลา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง หรืออาจต้องไปอ่านหนังสือ เอกสารรายงานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ ตัวอย่างกิจกรรมในขั้นนี้ เช่น กำหนดวิธีการสอนหรือนวัตกรรม ซึ่งอาจจะเป็นบทเรียนโปรแกรม คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เตรียมการวางแผนออกแบบนวัตกรรม การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล นั่นคือเป็นขั้นตอนการออกแบบการวิจัย

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติตามแผน คือ เข้าใจความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน เพราะเพียงแต่ รู้ปัญหาในขั้นที่ 1 แล้วหยุดตรงนั้นไม่มีอะไรคืบหน้าก็จะเป็นเพียงวิจัยสำรวจหรือวิจัยบรรยาย ถ้ารู้ ปัญหาแล้ววางแผนอย่างดีในขั้นที่ 2 มีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีกิจกรรมที่มองเห็นทางสำเร็จ แต่ไม่ได้ดำเนินการต่อกันก็จะเป็นแค่เค้าโครงการวิจัย ดังนั้นในขั้นนี้จึงเป็นขั้นลงมือปฏิบัติตาม แผนที่เตรียมไว้ในขั้นที่ 2 ซึ่งขั้นตอนนี้จะทำให้ครูทราบว่าวิธีการหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้น มาใช้ได้หรือไม่เพียงใดและจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

ขั้นที่ 4 ติดตาม ปรับปรุง ทดลอง หลังจากลงมือปฏิบัติแล้วควรมีการติดตามเพื่อ พิจารณามีปัญหา อุปสรรคอย่างไร จะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ซึ่งในขั้นตอนนี้มีการใช้สถิติ ง่ายๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นผลการพัฒนา

ขั้นที่ 5 สรุป เขียนรายงาน เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จแล้วทำการสรุปผลงานที่ ทำมาเขียนรายงานการวิจัย

กองการวิจัยทางการศึกษา (2542 : 8 - 10) ได้กำหนดกระบวนการทำวิจัยที่สำคัญไว้ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา เป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแผนแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ครูพบปัญหาที่จะต้องแก้ไขหรือพัฒนา หากมีหลายปัญหาคูควรจัดลำดับความสำคัญของปัญหาแล้วพิจารณาว่าปัญหาใดควรได้รับการแก้ไข หรือพัฒนาก่อน

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา ขั้นนี้ครูต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ที่ทำให้ครูทราบว่าปัญหาที่คล้ายกับปัญหาของเราเองมีผู้ใดศึกษาไว้บ้าง ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาเป็นอย่างไร จะทำให้ครูเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ชัดเจนขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม ครูต้องกำหนดวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาแล้วดำเนินการหาคุณภาพของวิธีการจากผู้รู้ในเรื่องนั้นๆ

ขั้นตอนที่ 4 นำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้ ขั้นนี้ต้องระบุขั้นตอนปฏิบัติว่าจะใช้กับใคร เมื่อไร อย่างไร แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผล นำข้อมูลที่รวบรวมมาวิเคราะห์โดยเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมได้ แล้วสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล หากยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการก็ต้องทำการปรับปรุงแก้ไข โดยย้อนกลับไปค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่แล้วพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม

ประวิต เอราวรรณ (2542 : 5 - 7) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนมีกระบวนการที่ต่อเนื่อง และเป็นระบบ คือ เริ่มต้นจากการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานว่ามีปัญหาอะไรบ้าง วางแผนเพื่อแก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติตามแผนแล้วสะท้อนผลการปฏิบัติเพื่อการเริ่มต้นใหม่ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจสภาพการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนของการสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของครูว่ามีปัญหาอะไรบ้าง แล้ววิเคราะห์ว่าปัญหาเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากอะไรและสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขสภาพปฏิบัติงานในส่วนใดบ้าง ซึ่งครูสามารถสำรวจได้จากกิจกรรมการเรียนการสอน พฤติกรรมนักเรียน สภาพแวดล้อม

2. การวางแผน เป็นขั้นตอนสำหรับกำหนดวัตถุประสงค์กำหนดวิธีการวางแผนเพื่อลงมือปฏิบัติ ในการค้นหาคำตอบหรือพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นปัญหา

3. ลงมือปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่ได้กำหนดไว้

4. การสะท้อนผลการปฏิบัติ หลังจากทำการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาตามแผนจนปรากฏผลแล้ว นักวิจัยต้องมีผลการปฏิบัติว่ามีสิ่งใดที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาไปบ้าง เพื่อสรุปผลและวางแผนปรับปรุงใหม่หรือแก้ปัญหาใหม่ต่อไป

วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์ (2542 : 17 – 20) ได้เสนอแนวคิดในกระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล จะต้องกำหนดแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือว่าจะได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงเชื่อมั่นได้
2. การประมวลผล วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล ผลที่ได้มาจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาได้ อาจเปลี่ยนรูปข้อมูลจำนวนมากๆ ให้จำนวนน้อยลงเพื่อให้ดูง่ายขึ้นเป็นระเบียบ และใช้สถิติพื้นฐานสอดคล้องกับลักษณะข้อมูล ตรงกับจุดมุ่งหมายที่จะทำให้การวิจัยมีคุณค่าเชื่อถือได้
3. ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ในแต่ละครั้งอาจไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย การใช้ประโยชน์
4. การสรุปผลและการนำไปใช้ เป็นการสรุปผลการวิจัยในขอบเขตจำนวนนักเรียนที่ศึกษาภายใต้ข้อจำกัดของการหาข้อมูลส่วนการนำไปใช้จะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขต ความจำกัดในการศึกษาวิจัยของครู

ชูศรี วงศ์รัตน์ (2543 : 78) และอรัญญา สุชาติโนบล (2544 : 68) ได้ไว้ในทำนองเดียวกันว่า กระบวนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการมี 4 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นวางแผน หมายถึง การเริ่มวิเคราะห์ปัญหาและวางแผนแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น
2. ขั้นปฏิบัติ หมายถึง การใช้กลวิธีที่ได้จากการวางแผนในการลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ไข ปัญหา

3. ขั้นประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการกระทำหรือการปฏิบัติโดยใช้วิธีการและเทคนิคต่างๆ ที่เหมาะสม

4. ขั้นสะท้อนผลย้อนกลับ หมายถึง การสะท้อนผลถึงการประเมินกระบวนการต่างๆ ของการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อนำไปสู่การกำหนดปัญหาใหม่ๆ

รัตนา ศรีเหรียญ (2544 : 84 - 97) ได้นำเสนอกระบวนการวิจัยในชั้นเรียน โดยได้แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาที่ต้องการศึกษา เป็นขั้นตอนแรกของการวิจัยที่ครูทำความเข้าใจ และศึกษาสภาพของปัญหาที่ต้องการศึกษา โดยสภาพปัญหาต้องมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในห้องเรียน

2. การกำหนดปัญหาการวิจัย เป็นการกำหนดหัวข้อของเรื่องที่ต้องการแก้ไข ซึ่งปัญหาวิจัยในชั้นเรียนที่ดีจะประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 3 อย่าง คือ

2.1 ต้องเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและนักเรียน ซึ่งอาจเป็นปัญหาที่ครูต้องการแก้ไข ต้องการปรับปรุง หรือประเมินผลที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 มีความสัมพันธ์กับปัญหาที่ต้องการศึกษา

2.3 เป็นปัญหาที่สามารถหาคำตอบได้ เนื่องจากปัญหาวิจัยในชั้นเรียนเป็นปัญหาที่ใช้ข้อมูลซึ่งรวบรวมได้จากห้องเรียน ต้องเป็นปัญหาที่ไม่กว้างเกินไป

3. ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การทำวิจัยในชั้นเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผลงานการศึกษาค้นคว้าของบุคคลอื่นเป็นแนวทาง

4. การรวบรวมข้อมูล เป็นสิ่งที่จะช่วยให้ครูตอบคำถามการวิจัยในชั้นเรียนได้ถูกต้อง ข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิจัยในชั้นเรียนได้มาจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ แบบบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน แบบทดสอบ แบบสอบถาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล เป็นขั้นตอนที่ครูทำการประมวลผลข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วนำเสนอในรูปของแผนภูมิ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของข้อมูลดิบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 12 - 13) ได้กล่าวถึง กระบวนการวิจัยโดยครูผู้สอน ไว้ว่า ศาสตร์การวิจัยได้กำหนดประเภทการวิจัยและกระบวนการวิจัยที่เป็นรูปแบบแน่นอน มีความชัดเจน ซึ่งผู้สอนสามารถหาอ่านได้จากหนังสืองานวิจัยทั่วไป อย่างไรก็ตามอาจจะจัดทำวิจัยโดยใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือหลายรูปแบบพร้อมกันก็ได้ โดยมีกระบวนการหลักที่สำคัญ คือ

1. ผู้สอนเห็นปัญหาเกิดขึ้นในการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคนหรือของผู้เรียน
2. ตั้งปัญหาวิจัยหรือบางกรณีตั้งสมมติฐานของการวิจัย
3. ออกแบบวิธีวิจัย รวมทั้งจัดทำเครื่องมือที่ต้องการใช้
4. เก็บรวบรวมข้อมูลและบันทึกข้อมูลตามแผนที่กำหนด
5. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
6. จัดทำรายงานผลการวิจัยและสรุปผลการวิจัย

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 10 - 11) ได้กล่าวถึงกระบวนการการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาความจำเป็นความต้องการในการพัฒนา โดยการศึกษาสภาพปัญหาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ หรือความประพฤติ พฤติกรรม หรือบุคลิกภาพของผู้เรียน เพื่อหาลักษณะของปัญหา หรือจุดที่ต้องพัฒนา สาเหตุของปัญหาที่แท้จริงและนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนและออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (นวัตกรรมการศึกษา) หรือกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่ครูผู้สอนต้องการแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหา/พัฒนา เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนต้องสร้างหรือปรับปรุง/พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ (นวัตกรรมการศึกษา) บนพื้นฐานของแนวคิด/ทฤษฎี เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า กลุ่มผู้เรียนที่ครูผู้สอนต้องการพัฒนาได้รับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการของศาสตร์ในสาขาที่เกี่ยวข้องแล้ว

3. การจัดกิจกรรมแก้ปัญหา/พัฒนา เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนนำกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ (นวัตกรรมการศึกษา) ที่ผ่านการปรับ/พัฒนาเรียบร้อยแล้วนำไปสู่การปฏิบัติการจัดกิจกรรมการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ในกลุ่มผู้เรียนที่ต้องการพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีคุณลักษณะตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ

4. การวัดผล/ประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีผลการเรียนรู้และพฤติกรรม หรือคุณลักษณะตามหลักสูตรที่คาดหวังหรือไม่ ครูผู้สอนจะเป็นผู้วัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้ และเก็บข้อมูลต่างๆ วิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสรุปผลการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้ด้วยวิธีการและแบบวัดต่างๆ อาทิ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม รวมทั้งการจดบันทึก หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้เฉพาะรายกรณีนั้นๆ เป็นสำคัญ

5. รายงานผลการวิจัยในชั้นเรียน ครูผู้สอนต้องเขียนขึ้นเมื่อครูผู้สอนเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนต้องเขียนสรุปผลการวิจัย หากพบว่าผู้เรียน ไม่เกิดการเรียนรู้และหรือมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ครูผู้สอนจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือทันที หรืออาจต้องใช้การวิจัยในชั้นเรียน ช่วยในการแก้ปัญหา/พัฒนาการเรียนรู้กลุ่มผู้เรียนดังกล่าวซ้ำอีกครั้งหรือหลายๆ ครั้ง จนกว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ ตามหลักสูตรอย่างแท้จริง

บัญชา แสททวี (2545 : 7 - 8) ได้กล่าวถึง กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนว่า เมื่อนำแบบ จำลองกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการของเคมมิสและแบคเทกการ์ด มาใช้เป็นต้นแบบของการวิจัย ในชั้นเรียน สามารถแบ่งกระบวนการวิจัยในชั้นเรียนออกเป็น 4 ขั้นตอนสำคัญๆ ดังนี้

1. วางแผน เป็นการกำหนดการทำงานที่ใช้ผลของการวิเคราะห์และกำหนดประเด็น ปัญหาที่ต้องการแก้ไข ป้องกันหรือพัฒนา มาจัดทำเป็นแผนการปฏิบัติงาน
2. ปฏิบัติตามแผน หลังจากที่ได้จัดทำแผนการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูนำแผนที่ กำหนดไว้ไปปฏิบัติ
3. สังเกตผลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ขั้นตอนนี้ครูจะทำการสังเกตผลการปฏิบัติงาน ของตน พร้อมทั้งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการใช้นวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลที่ได้ จากการใช้นวัตกรรมในการแก้ปัญหานั้นๆ
4. สะท้อนความคิด ในขั้นตอนนี้ครูจะนำผลที่ได้จากการใช้นวัตกรรมมาแปลผล อภิปรายผล โดยให้ผู้มีส่วนร่วมได้วิพากษ์วิจารณ์ผลสรุปที่ได้จากขั้นตอนนี้จะนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานของครู

สรุปได้ว่ากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) สำรวจและ วิเคราะห์ปัญหา 2) กำหนดวิธีการในการแก้ปัญหา 3) พัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม 4) นำวิธีการ หรือนวัตกรรมไปใช้ และ 5) สรุปผล

2.7 แนวคิดในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนให้เกิดประสิทธิภาพ เพราะผู้บริหารเป็นผู้คอยช่วยเหลือแนะนำให้คำปรึกษาสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีนักการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

รุ่ง เจนจิต และกนก จันทรขจร (2526 : 54 – 55) ให้ความเห็นว่า ในการบริหารที่นำไปสู่ความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียนย่อมอยู่ที่ความต้องการของผู้บริหารที่จะเป็นผู้กำหนดนโยบาย หรือคำสั่งที่ชัดเจน มีการจัดกำลังบุคลากร งบประมาณ และวัสดุส่งเสริมการวิจัยที่เหมาะสม

อุทัย ดุลยเกษม (2533 : 3 - 4) ได้กล่าวว่า ปัญหาที่ครูไม่ทำวิจัยในชั้นเรียนเนื่องจากผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุน เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจในการทำ การวิจัยรวมถึงขาดการสนับสนุนทางด้านงบประมาณในการเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 4 – 5) ได้สรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาพิเศษ และอาจารย์ผู้สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูทั่วประเทศ จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน มีการวางแผนการจัดการ ประสานงาน รวมทั้งการจัดงบประมาณอย่างเหมาะสม มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการเผยแพร่ผลการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์ (2536 : 84) ได้วิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาครูมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของครูอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะมีการฝึกอบรมซ้ำ ให้มีความรู้ 3 ด้านคือ หลักสูตร เนื้อหา และวิธีสอนใหม่ๆ โดยการฝึกอบรมครูให้เรียนรู้ และนำไปจัดกิจกรรมที่มีเทคนิคใหม่ๆ เช่น การสอนด้วยกระบวนการทางวิจัย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการต่างๆ

บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 61 - 73) และ เพ็ญใจ พรหมทัศน์นันทน์ (2541 : 10) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า บทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมในการวิจัยในชั้นเรียน 5 ประการ คือ

1. ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย
2. การให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
3. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน
4. มีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
5. ส่งเสริมในด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

ลัดดา กองคำ (2541 : 44) ได้กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนในชั้นเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการดำเนินการวิจัย ด้านวัสดุอุปกรณ์และแหล่งข้อมูลในการทำวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 1 - 12) ได้กำหนดมาตรการให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านการสร้างบรรยากาศในการทำวิจัย การให้ความรู้ด้านการวิจัย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการวิจัย การพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย การประสานสัมพันธ์ทางด้านการทำวิจัย การจัดหางบประมาณในการทำวิจัย การเผยแพร่ผลการทำวิจัย การยกย่องชมเชยเชิดชูเกียรติแก่บุคลากร

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2543 : 68) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่จะพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องส่งเสริมงบประมาณ ทรัพยากร วัสดุ ข้อมูล ห้องสมุด ศูนย์วิชาการ การพัฒนาบุคลากรไปศึกษาดูงานการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการให้กำลังใจ

นงเยาว์ บัวทอง (2543 : 60 - 62) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน มีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียนจะต้องสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้สอน

มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 53 - 57) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุนครูในการทำการวิจัยในชั้นเรียน จึงได้เสนอบทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. ชื่นเตรียมการ ควรมีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ความรู้พร้อมเอกสารและวัสดุอุปกรณ์
2. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ครูทราบถึงวิธีการทำวิจัยเห็นคุณค่าและความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน
3. สร้างครูผู้นำทางการวิจัย
4. ทำวิจัยร่วม ทุกสัปดาห์หรือทุกสองสัปดาห์จัดให้ครูผู้นำทางการวิจัยประชุมปฏิบัติการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน
5. ขยายผล การขยายผลนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้ครูผู้ซึ่งทำวิจัยในชั้นเรียนไปแล้ว หรือครูผู้นำในการวิจัยเป็นแกนนำในการให้ครูในหมวดวิชาต่างๆ ทำการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งจะช่วยให้ครูในโรงเรียนทำการวิจัยในชั้นเรียนได้เพิ่มมากขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 17) ได้กล่าวถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารจะดำเนินการสนับสนุนครูกักวิจัยได้ ประกอบด้วยกิจกรรมสนับสนุน ดังนี้

1. จัดสรรโอกาสเรื่องการอบรม การพัฒนาตนเองในแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
2. ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเครือข่ายครูกักวิจัยทั้งในสถานศึกษาและนอก

สถานศึกษา

3. ส่งเสริมให้มีระบบนิเทศภายใน

4. จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2545 : 78 - 80) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
 2. สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก
 3. วางระบบกระตุ้นกำกับติดตามให้ความช่วยเหลือการทำวิจัยในชั้นเรียน
 4. ส่งเสริมบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครูอาจารย์ในโรงเรียน
- บริหารให้ครูมีเวลาประชุมเพื่อถกอภิปรายเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคน
5. สังเคราะห์ผลการวิจัยของรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน
 6. จัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียน
 7. ยกย่องให้กำลังใจ สิ่งตอบแทนเป็นแรงเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
 8. วางระบบฐานข้อมูลงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน

วรารณ มณีบางกา (2546 : 32) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการสนับสนุน ส่งเสริมครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการฝึกอบรม การสัมมนา การประชุม เชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การศึกษาค้นคว้า การบรรยายและการสาธิต ฯลฯ

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนมากจะมีบทบาทในแต่ละด้านที่คล้ายคลึงกัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในด้านที่เห็นว่ามีความจำเป็น และมีความเกี่ยวข้องในการที่จะทำให้ครูสามารถทำการวิจัยในชั้นเรียนได้ และประสบผลสำเร็จ ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการให้ความรู้ 3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และ 4) การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

3.1 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน

มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในด้านนโยบายและการวางแผน ในการวิจัยในชั้นเรียนไว้ดังนี้

วัลลภา กันทรพย (2534 : 23) ได้กล่าวว่า ยุทธศาสตร์สำหรับผู้ตัดสินใจและผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยได้แก่การให้หลายๆ ฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเรื่องและแนวทางการวิจัยประกอบกับการวางแผนทิศทางของการวิจัยให้ชัดเจน อีกทั้งกำหนดเรื่องที่จะวิจัยและช่วงเวลาการวิจัยให้ชัดเจน

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 2 – 4) ได้สรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครู อาจารย์ผู้สอน ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เรื่อง เส้นทางใหม่ของการวิจัยพัฒนา เมื่อวันที่ 11 – 13 กันยายน 2533 ณ โรงแรมลพบุรีอินน์ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี โดยได้เสนอแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ของการวิจัยในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ควรจัดตั้งศูนย์พัฒนางานวิจัยในส่วนภูมิภาค รวมทั้งส่งเสริมให้มีแหล่งข้อมูลสนเทศ การวิจัยในระดับท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่จัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานด้านการวิจัย การอำนวยความสะดวก และชี้แนะข้อมูล แหล่งค้นคว้าอ้างอิง และการบริการให้คำปรึกษา
2. ควรส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ทางวิจัยเพิ่มขึ้น และเสริมสร้างขวัญกำลังใจของผู้ดำเนินการวิจัย
3. ผู้บริหารระดับสูงจะต้องให้ความสำคัญ และสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณ เพื่อการวิจัยของแต่ละหน่วยงานให้เพียงพอ เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นของการพัฒนาการศึกษา
4. จะต้องส่งเสริมให้มีการจัดการวิจัยที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้ใช้และให้มีการร่วมมือกันดำเนินการวิจัย การกำกับดูแล ติดตามผลการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง
5. ควรสนับสนุนให้มีครูมาประสานงานการวิจัย การรวบรวมและเผยแพร่ผลงานวิจัย ในทุกระดับ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้เพื่อกำหนดนโยบายวางแผน และแก้ปัญหาการศึกษาของชาติอย่างกว้างขวาง

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 4 – 5) ได้สรุปความคิดเห็นของนักวิจัย นักวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ผู้สอนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และวิทยาลัยครูทั่วประเทศ จากการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา พบว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และบทบาทที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สำหรับครู มีการวางแผนการจัดการ ประสานงาน รวมถึงการจัดงบประมาณอย่างเหมาะสมโดยใช้หลักการนิเทศ และระบบข้อมูลสารสนเทศในการทำวิจัยในชั้นเรียนและให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยโดยมีการเผยแพร่ รวมถึงยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

วัลลภ กัณฑ์พิชญ์ (2534 : 42) กล่าวสรุปไว้ว่า การนำวิจัยเข้าสู่โรงเรียน ผู้บริหารจะต้องมองโรงเรียนในรูปของระบบคือ มองให้เห็นความสัมพันธ์ภารกิจขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบโรงเรียนทั้งในด้านปัจจัย กระบวนการและผลผลิตให้ชัดเจน เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบโรงเรียน อาจเกิดปัญหาที่ระดับปัจจัย หรือระดับกระบวนการ หรือระดับผลผลิต การวิจัยจะเข้ามามีส่วนช่วยในการหาคำตอบว่า ได้เกิดปัญหาหรือข้อบกพร่องอะไรบ้างในระบบโรงเรียนนั้นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 1 - 12) ได้กำหนดนโยบายการวิจัยฉบับที่ 1 (พ.ศ.2542 – 2544) สรุปประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังนี้

1. นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ระบุว่าต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลาย เพื่อพัฒนานโยบายและดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานทุกระดับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารและการจัดการ การนิเทศการศึกษา การวัดและประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบุคคล ชุมชน และองค์กรต่างๆ

2. นโยบายการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ระบุว่าต้องเร่งรัดให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัยขึ้นในหน่วยงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. นโยบายการบริหารและการจัดการด้านการวิจัย ระบุว่าต้องเร่งรัดให้หน่วยงานทุกระดับ จัดหาและสนับสนุนให้งบประมาณ จัดระบบสารสนเทศ นิเทศติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยของบุคลากรและหน่วยงานสามารถดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุวิมล ว่องวาณิช (พรพรรณ แยมเหมือน. 2546 : 73 – 74 ; อ้างอิงจากสุวิมล ว่องวาณิช. 2545) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก วางระบบกระตุ้น กำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครู อาจารย์ในโรงเรียน บริหารให้ครูมีเวลาประชุมเพื่อถกอภิปรายเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคน สังเคราะห์ผลการวิจัยของรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน จัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียนยกย่องให้กำลังใจ สิ่งตอบแทนเป็นแรงเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และวางระบบฐานข้อมูลงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องดำเนินการสนับสนุนให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งหน้าที่ของผู้บริหาร ต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และบทบาทที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครู มีการวางแผนการจัดการ ประสานงาน รวมถึงการจัดงบประมาณอย่างเหมาะสมโดยใช้หลักการนิเทศ และระบบข้อมูลสารสนเทศในการทำวิจัยในชั้นเรียนและให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยโดยมีการเผยแพร่ รวมถึงยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ

3.2 ด้านการให้ความรู้

ผู้บริหารโรงเรียนต้องสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการวิจัย ในชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย ความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัย การออกแบบการวิจัย การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเลือกหรือพัฒนาเทคนิคเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล การอ่านและเขียนรายงานการวิจัย ซึ่งมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงการให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

นภาพร สิงห์ต (2531 : 74 - 75) ได้กล่าวถึง สมรรถภาพทางการวิจัยที่จำเป็นสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.1 มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของการแสวงหาความรู้
 - 1.2 มีความรู้เกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 - 1.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการวิจัย จุดมุ่งหมายการวิจัย และลักษณะของการวิจัย คุณสมบัติและลักษณะนักวิจัย จรรยาบรรณนักวิจัย
2. ความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีการวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1 มีความรู้ความสามารถอธิบายขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการวิจัย
 - 2.2 มีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดปัญหาในการวิจัย
 - 2.3 สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ หรือสมมติฐานในการวิจัยได้
 - 2.4 ความสามารถระบุตัวแปรที่สำคัญในการวิจัยได้
 - 2.5 มีความรู้ความสามารถในการเขียนเค้าโครงการวิจัยได้
 - 2.6 มีความรู้ในแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยได้
3. ความรู้ความสามารถในการออกแบบการวิจัย
 - 3.1 มีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการวิจัยประเภทต่างๆ
 - 3.2 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ทำให้การวิจัยขาดความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงภายนอก
 - 3.3 มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการควบคุมตัวแปร
 - 3.4 สามารถเลือกและออกแบบวิจัยได้เหมาะสมกับปัญหาที่จะวิจัย
4. ความรู้ความสามารถในการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
 - 4.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 4.2 มีความรู้ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบต่างๆ
 - 4.3 มีความสามารถในการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม
5. ความรู้ความสามารถในการเลือกหรือพัฒนาเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 มีความรู้ในหลักการทั่วไปในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

5.2 มีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบ และหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ชนิดต่างๆ

5.3 สามารถเลือกเครื่องมือชนิดต่างๆ ได้เหมาะสมกับปัญหาการวิจัย

6. ความรู้ความสามารถในการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเหมาะสมกับปัญหาการวิจัย

6.1 มีความรู้ในบทบาทของสถิติในการวิจัย

6.2 มีความรู้ในข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.3 มีความสามารถในการเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

7. ความรู้ความสามารถในการอ่านและเขียนรายงานการวิจัย

7.1 มีความรู้ความสามารถในการอธิบายส่วนต่างๆ ของรายงานการวิจัยได้

7.2 มีความสามารถเข้าใจความแตกต่างระหว่างเค้าโครงการวิจัยและการรายงานวิจัย

7.3 มีความรู้ความสามารถในการเขียนเผยแพร่งานวิจัย

7.4 มีความรู้ความสามารถในการอ่านรายงานการวิจัยทางการศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 2 - 4) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยวิธีการอบรม ประชุม สัมมนา การติดตามให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งชี้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 70) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรให้เกิดความสมบูรณ์ได้นั้นจะต้องใช้กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนา โดยกระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาโดยกระบวนการบริหาร การพัฒนาโดยส่งไปศึกษาต่อ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 8) จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2543 : 68) ได้มีความเห็นสอดคล้องว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยเร่งรัดพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำวิจัยแล้วนำไปใช้ในการพัฒนางานในหน้าที่ที่รับผิดชอบให้มีคุณภาพ

สมพร พัฒนกำจร (2535 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า นักวิจัยที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถกล้าแสดงออก และมีความคิดริเริ่มในการเสนอและเตรียมแผนโครงการวิจัยได้ดี สามารถนำเอาข้อเสนอแนะจากบุคคลต่างๆ มาดำเนินแก้ปัญหา รู้จักคิดค้นวิธีการ และออกแบบเครื่องมือใช้ในงานวิจัยได้อย่างเหมาะสมและรู้จักการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สรุปผล วิจัยและเขียนรายงานได้

ครุรักษ์ ภิมย์รักษ์ (2543 : 58) และอุทุมพร จามรมาน (2544 : 20 - 21) ได้กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำในการส่งเสริมพัฒนาครูด้านความรู้ระเบียบวิธีวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การเลือกและกำหนดปัญหา การกำหนดตัวแปร การตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย การเขียนรายงาน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยการให้คำแนะนำแก่ครู การอบรม การประชุม การสัมมนาทางวิชาการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การบรรยาย การอภิปราย การศึกษาดูงาน การศึกษาเพิ่มเติม การติดตามให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

สุภางค์ จันทวานิช (2534 : 23) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลทำให้งานวิจัยเกิดผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ไม่ต้องอาศัยคำอธิบายจากครูผู้สอน

รินทิพย์ วาริน (2542 : 22) กล่าวว่า สื่อวัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยี เทคนิควิธีการ และสถานที่ต่างๆ ที่เป็นแหล่งการเรียนรู้

ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนสื่อและวัสดุอุปกรณ์มาพัฒนาการเรียนการสอน ดังนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 33) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้ครูทำการวิจัยอย่างเพียงพอ

จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส (2543 : 68) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมงานวิจัยด้านทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ข้อมูลในห้องสมุด ศูนย์วิชาการ

นงเยาว์ บัวทอง (2543 : 60 - 62) กล่าวว่า เครื่องคำนวณ ตู้เก็บเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ ตำรา เอกสารมีส่วนสนับสนุนทำให้งานวิจัยดำเนินไปอย่างคล่องตัว

พีรวัฒน์ วงษ์พรม (2533 : 139) ได้ศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 ได้เสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยแก่ครูผู้สอนอย่างเพียงพอ และวันทนา ชูช่วย (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทำการวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการไม่ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน และงานวิจัยของวราภรณ์ คล้ายทองคำ (2535 : 153) พบว่า การส่งเสริมแหล่งวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับเอกสาร ตำรา และแหล่งข้อมูลต่างๆ จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตัวครูและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา กองคำ (2541 : 44) ที่ได้ศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนสื่อและวัสดุอุปกรณ์ แหล่งข้อมูลในการทำวิจัย

วิไลวรรณ สมบูรณ์ (2543 : 56) ได้ศึกษาความต้องการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูมีความต้องการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยและการสร้างเครื่องมือการวิจัย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน การหาคุณภาพเครื่องมือ ต้องอาศัยแหล่งค้นคว้า ตำราต่างๆ ตามห้องสมุดต่างๆ ห้องอาศัยที่ทำงานวิจัย ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ เช่น เครื่องคำนวณ เครื่องคอมพิวเตอร์ ตลอดจนแหล่งบริการต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้การวิจัยประสบผลสำเร็จได้ด้วยดีและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกับแนวความคิดของเชฟเฟอร์ (Shaeffer. 1979 : 10) ที่กล่าวว่า การที่จะสร้างบรรยากาศการทำวิจัยที่ดีนั้นจะต้องมีปัจจัยสนับสนุนต่างๆ มาประกอบเข้าด้วยกันปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ มีข้อมูลพื้นฐานเพียงพอ และเชื่อถือได้ มีเอกสารเพียงพอในการค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มีอุปกรณ์เครื่องมือที่อำนวยความสะดวกในการวิจัย และมีงบประมาณสำหรับการวิจัย ซึ่งหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยอันเป็นแหล่งจำเป็นพื้นฐานของการวิจัย ได้แก่ หน่วยงานหรือสถานที่ดังต่อไปนี้

1. ห้องสมุด การศึกษาวิจัยต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลจากความรู้ หรือหลักฐานที่มีอยู่เดิม โดยปัญหาที่สำคัญที่พบในการพัฒนาการวิจัย คือ นักวิจัยมีความรู้ไม่กว้างขวาง และไม่ลึกซึ้งพอที่จะกำหนดปัญหาที่ควรวิจัย หัวข้อวิจัยมักขาดความคิดริเริ่มที่น่าสนใจ การเรียนการสอนที่ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างความใฝ่รู้ และการแสวงหาความรู้ก็ไม่สามารถทำได้ ขณะที่เมื่อกำหนดหัวข้อปัญหาที่จะทำวิจัยแล้ว นักวิจัยก็มักจะขาดการศึกษารายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผู้ได้ศึกษาไว้แล้วทั้งในประเทศและระดับสากล ทำให้นักวิจัยขาดความลึกซึ้ง เกิดความซ้ำซ้อนที่ไม่เหมาะสม รวมถึงความจำเป็นที่ต้องวิเคราะห์ วิจัยเปรียบเทียบกับที่เคยมีผู้อื่นศึกษาไว้ ซึ่งหากขาดไปก็อาจทำให้การแปลผลผิดพลาดหรือแคบไป ไม่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นข้อความรู้ใหม่เท่าที่ควร จะเป็นได้ว่าฐานข้อมูลมีความจำเป็นสำหรับการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งข้อมูลทุกชนิดที่มีสิ่งตีพิมพ์ในรูปวารสารวิชาการหรือหนังสือซึ่งนับได้ว่าเป็นฐานข้อมูลมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาและหากจะพัฒนาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันอุดมศึกษาวิจัยแล้วจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาห้องสมุดก่อนหากจะพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อการวิจัยที่สมบูรณ์แล้วจะต้องมีการดำเนินการหลายขั้นตอนตั้งแต่การมีนโยบาย การจัดระบบงานห้องสมุด การลงทุนสร้างสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เหมาะสมและการลงทุนจัดหาข้อมูลที่เป็นทั้งในรูปวารสารและแหล่งอ้างอิง และรุย (Rui. 1994 : 139 – 141) ได้กล่าวว่า ประเทศจีนได้ให้ความสำคัญกับห้องสมุดโดยได้มีการจัดสร้างห้องสมุดพิเศษ หรือห้องสมุดวิจัยขึ้นโดยเฉพาะ ที่เป็นศูนย์เอกสารและข้อมูลในการให้บริการที่หลากหลาย เช่น บริการปรึกษาข้อมูล การค้นหาข้อมูล การแปลสื่อต่างประเทศ โดยมีลักษณะการบริการและดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายที่มีการนำผู้เชี่ยวชาญและเทคโนโลยีมาปรับปรุงพัฒนาห้องสมุดอยู่เสมอ

2. ศูนย์ข้อมูลสนเทศ ข้อมูลที่ต้องใช้วิจัยอาจได้มาจากเอกสาร และหนังสือที่จัดพิมพ์ไว้อย่างเป็นทางการ แต่ก็ยังพบว่ามีข้อมูลอีกเป็นจำนวนมากที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัยทั้งที่ไม่ได้จัดพิมพ์อย่างเป็นทางการ หรือเป็นข้อมูลรายละเอียดนอกเหนือจากที่ได้จัดพิมพ์แล้ว ข้อมูลเหล่านี้อาจอยู่ในรูปต่างๆ ทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ กล่าวคือได้มาจากการเก็บรวบรวมจาก

ธรรมชาติ หรือสภาวะที่ศึกษาโดยตรงหรือข้อมูลทุติยภูมิที่ได้มีการศึกษารวบรวมและจัดทำรายงานมาแล้วขั้นหนึ่ง ดังเช่น รายงานของทางราชการที่พิมพ์ในรูปของรายงาน ไม่ใช่เอกสารทางวิชาการ แต่ก็ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาวิจัยได้ รวมทั้งข้อมูลจากทะเบียนต่างๆ เช่น ทะเบียนราษฎร สำมะโนครัว และระบบข้อมูลของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ดังนั้น หากมีการรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ ณ สถานที่เฉพาะในลักษณะของศูนย์ข้อมูลย่อมจะมีประโยชน์ต่อการค้นคว้าวิจัย ซึ่งอาจอยู่ในรูปของพิพิธภัณฑ์หรือศูนย์รวมวัตถุต่างๆ

3. ศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์นับเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการวิจัยและมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาในการจัดการมีความคล้ายคลึงกับบริการห้องสมุดและบริการศูนย์เครื่องมือ ดังนั้น การพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัยแต่ละคนให้มีความสามารถในด้านคอมพิวเตอร์เพื่อการดำเนินงานวิจัย (จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่นๆ. 2534 : 197)

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนบทบาทต้องสนับสนุนส่งเสริมให้ครูส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนโดยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้แก่ ให้มีวัสดุอุปกรณ์ทั้งเอกสาร ตำรา วารสาร ความสะดวกในการใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องอัดสำเนา รวมถึงการจัดบริการพิมพ์รายงานวิจัยในชั้นเรียนให้บริการวิเคราะห์ข้อมูล ประมวลผลข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ให้บริการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำวิจัยในชั้นเรียน

3.4 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการทำงานของครูไว้ดังต่อไปนี้

กรมสามัญศึกษา (2532 : 32) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนก็มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น การจัดบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบครุภัณฑ์ต่างๆ ให้สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัย และสภาพแวดล้อมทางวิชาการ เช่น การจัดบรรยากาศภายในและนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่มีชีวิตชีวา น่าอยู่และร่มรื่น ส่วนสภาพแวดล้อมทางการบริหาร เช่น การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อสร้างความรัก ความผูกพันเป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกันภายในโรงเรียนอันจะส่งผลทำให้เกิดการดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเกิดขึ้นภายในโรงเรียนอย่างแน่นอน

กิตติ ดยัคคานนท์ (2532 : 123 - 125) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมสิ่งจูงใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกรักทำงาน ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานในฐานะผู้นำทางการศึกษาในสถานศึกษา ถ้าบรรยากาศในการทำงานดีทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีไปด้วย เช่น การจัดห้องทำงานสะอาด โปร่งไม่อับและผู้ร่วมงานทุกคนตั้งแต่ผู้บังคับบัญช้ายิ้มแย้มแจ่มใส บรรยากาศเช่นนี้จะทำให้ทุกคนในองค์กรนั้นๆ อยากทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 8) ได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศทางการวิจัยเพื่อกระตุ้นบุคลากรให้มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย

มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 57) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องติดตามประสานงานอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนและต้องเป็นผู้สร้างความศรัทธา ความเสียสละให้เกิดกับครูผู้ทำวิจัย นอกจากนี้ยังต้องบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นแรงผลักดันให้งานวิจัยในชั้นเรียนของครูออกมามีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และให้ครูมีกำลังใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยต่อไป

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการสนับสนุนและส่งเสริม โดยการกระตุ้น และสร้างแรงจูงใจให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามวิธีการวิจัยในชั้นเรียน จัดห้องทำงานสะอาด โปร่งไม่อับและผู้ร่วมงานทุกคนตั้งแต่ผู้บังคับบัญชา ยิ้มแย้มแจ่มใส รวมทั้งการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย ทุกคนเคารพในสิทธิเสรีภาพซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์มากกว่าการแข่งขัน ให้ขวัญและกำลังใจ บรรยากาศไม่เคร่งเครียดในการทำงาน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ไว้ดังนี้

บัญชา อึ้งสกุล (2537 : 90) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียน โดยรวม 5 ด้าน คือ 1) ด้านส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนให้เกิดความสำเร็จ 2) ด้านการให้การยอมรับนับถือครู 3) ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน 4) ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และ 5) ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ซึ่งการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหาร โดยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง และยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพียงใจ พรหมทัศนานนท์ (2541 : 98 – 99) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ตั้งแต่ 5 – 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไปมีทัศนะในด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถืออาจารย์

ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่ออาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของอาจารย์ ผู้ทำวิจัยในโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่าอาจารย์ ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ มีทัศนะต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถืออาจารย์ ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบ ต่ออาจารย์ผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของอาจารย์ผู้ทำ วิจัยในโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พันธณี วิหคโต (2536 : 75 – 78) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย และการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยน้อยหรือไม่รู้เลย และส่วนใหญ่ได้ความรู้มาจากการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และมีความยินดีที่จะเข้ารับการอบรม โดยมีเงื่อนไขว่าจะกลับไป ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ปัจจุบันได้มีการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมไปใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอนในระดับน้อยมากหรือไม่มีเลย สาเหตุเพราะขาดประสบการณ์ ยังไม่ได้รับ การอบรม ไม่มีความรู้พอ ยังไม่เข้าใจ และไม่รู้จักขั้นตอนกระบวนการที่ถูกต้อง ไม่มั่นใจในการเก็บ ข้อมูล

ศุภโชค ปิยะสันต์ (2539 : 99 – 100) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาจากครู ผู้ทำวิจัย จำนวน 29 คน ครูที่ไม่ทำวิจัย จำนวน 40 คน ผู้บริหารหรือครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 15 คน และบุคลากรที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยแก่ครูประถมศึกษา จำนวน 8 คน การศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของครู คือ ปัจจัยด้านตัวครูมี องค์ประกอบที่ผลักดันให้ครูดำเนินการวิจัย ได้แก่ แรงจูงใจอยากพัฒนางาน มีความเป็นนักวิชาการ

นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ (2540 : 98 – 100) ได้ศึกษาเส้นทางของการพัฒนาครูนักวิจัย : การวิจัย รายการของครูดีเด่นระดับประถมศึกษา โดยมีครูดีเด่นระดับประถมศึกษาท่านหนึ่งเป็นกรณีศึกษา วิธีการศึกษาครอบคลุมถึง การศึกษาอัตชีวประวัติ การวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และวิธีการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและการตีความเพื่อ สร้างข้อสรุป ผลการวิจัยพบว่า เส้นทางของการพัฒนามาสู่การเป็นครูนักวิจัยของกรณีศึกษาเริ่มจาก คุณลักษณะส่วนตัวที่เป็นคนชอบใฝ่หาความรู้ ช่างคิด ชอบอ่าน ชอบเขียนและรักธรรมชาติ ลักษณะ ดังกล่าวพัฒนามาด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานในลักษณะของการสังเกตวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ สังสมประสบการณ์ชีวิตและการทำงานอย่างบูรณาการ

สจิวรรณ ทรรพสุ (2540 : 164 – 169) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ การทำวิจัยทางด้านการศึกษาของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจาก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ที่กำลังปฏิบัติงานอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539

จำนวน 355 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจงานวิจัยพบว่า อาจารย์ที่เคยทำวิจัยและไม่เคยทำวิจัยทางด้านการศึกษามีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยทางด้านการศึกษามีสภาพของปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการทำวิจัยอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนของผู้บริหาร และปัจจัยด้านแรงจูงใจ ส่วนปัจจัยด้านสภาพของหน่วยงานและปัจจัยด้านการพัฒนาตนเองของอาจารย์ทางการวิจัยมีสภาพที่ส่งเสริมต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับน้อย

ทวีป อินทรถาวร และคนอื่นๆ (2541 : 163 – 165) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการบริหารมากกว่า 10 ปี ไม่ผ่านการอบรมการทำวิจัย อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดเล็ก และสอนมากกว่า 5 ชั่วโมงขึ้นไป คะแนนเจตคติของผู้บริหาร มีคะแนนมากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และกระจายค่อนข้างมาก บทบาทของผู้บริหาร ในการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

วิไลลักษณ์ อัครีวงศ์ (2541 : 27 - 29) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความเห็นว่า ผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในด้านประยุกต์ในงานที่สอนเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและนำไปแก้ปัญหาพัฒนาท้องถิ่นและสังคม ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัยจากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 236 คน พบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าขาดการสนับสนุน ด้านการเงินและวัสดุอุปกรณ์ ขั่นตอนความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนยุ่งยาก รวมทั้งขั้นตอนการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์มีความล่าช้า ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จำนวนชั่วโมงสอนมากเกินไป การจัดตารางสอนไม่เอื้ออำนวย ขาดผู้นำในการทำวิจัย ขาดความรู้ทักษะ ขาดแรงจูงใจที่เป็นตัวเงินหรือด้านชื่อเสียงเกียรติยศรวมทั้งการเลือกหัวข้อหรือประโยชน์ในการทำวิจัย

ศรีสุพรรณ ภิรมณ์ทอง (2541 : 83 – 85) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า อาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ มีปัญหาในการทำวิจัยด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัย ทฤษฎี วัสดุอุปกรณ์เพื่อการวิจัย การส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาและหน่วยงาน และการนำผลการวิจัยไปใช้โดยรวมทุกด้านมีปัญหาในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการทุกด้านในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่าอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการที่มีเพศต่างกัน ระดับวุฒิการศึกษาต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน และประสบการณ์การวิจัยต่างกัน ล้วนมีปัญหาและความต้องการในการทำงานวิจัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

สำนักวิจัย สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการทำงานวิจัยของอาจารย์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2539 พบว่า อาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนมีความต้องการทำงานวิจัยอยู่ในระดับมาก ทุกด้านตามลำดับดังนี้ ต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการทำงานวิจัย ด้านเวลา และงบประมาณ ด้านบรรยากาศการวิจัยในสถาบัน ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ด้านการพัฒนาความรู้

และเทคนิควิธีการวิจัยตามลำดับ ส่วนอาจารย์ที่เคยทำวิจัยมีความต้องการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการทำงานวิจัย ด้านบรรยากาศการวิจัยในสถาบัน ด้านเวลาและงบประมาณ ด้านการพัฒนาความรู้และเทคนิควิธี ด้านการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา สูงกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยทำวิจัยในชั้นเรียน

นางพะงา พิชัย (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการส่งเสริมด้านงบประมาณในการทำวิจัย และด้านการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยอยู่ในระดับน้อย

บุบผา เบ็ดทิพย์ (2543 : 87) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอนมีปัญหาและความต้องการในด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 11 ปีขึ้นไปมีปัญหาและความต้องการมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน 6 - 10 ปี

วิไลวรรณ สมบูรณ์ (2543 : 51 - 54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 403 คน คือผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีปัญหาและความต้องการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก ปัญหาการวิจัยในชั้นเรียนตามลำดับ คือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ด้านการดำเนินการวิจัย ด้านสมรรถภาพในการวิจัย และด้านงบประมาณ ส่วนความต้องการวิจัยในชั้นเรียนเรียงตามลำดับ คือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องงานวิจัย ด้านงบประมาณ ด้านสมรรถภาพในการวิจัยและด้านการดำเนินการวิจัย

ปัญญา โรจนวิภาต (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่า ครูประถมศึกษามีปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้านความรู้ ด้านเวลา ด้านเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเวลาอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบปัญหาการทำวิจัยในชั้นเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน และประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านขนาดโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน และขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สมัลเยน (Smulyan. 1988 : 1) ได้ทำการวิจัยกระบวนการความร่วมมือในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยทำการศึกษากระบวนการร่วมมือกันของทีมวิจัยซึ่งประกอบด้วยครู 5 คน และนักวิจัยจากมหาวิทยาลัย 2 คน โดยมีการพบปะกันทุกๆ สัปดาห์ในช่วง 2 ปี ในปีแรกมีการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อกำหนดปัญหา ซึ่งจะต้องมีความร่วมมือกันในการตั้งวัตถุประสงค์ในปีที่ 2 พวกเขาตระหนักว่าวัตถุประสงค์ของการวิจัยไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงโรงเรียน แต่เป็นการพัฒนาการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาโรงเรียน ผลที่ได้จากความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ ตามความรู้สึกของครูพบว่า ถึงแม้ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นส่วนเล็กๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติของครูทั้ง 5 พบว่า ในช่วง 2 ปีที่ทำให้เขามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและวิชาชีพ มีความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัย มีทักษะในการทำวิจัยมากขึ้น และพร้อมที่จะทำการวิจัยในโอกาสต่อไป

อเดลล์ (Adele. 1989 : 12) ได้ศึกษาเรื่องครูในฐานะนักวิจัยกับแนวทางที่แตกต่างกัน พบว่า เขตการศึกษาต้องให้ออกาสครูเข้าร่วมในการวิจัย ข้อนแนะนำสำหรับนโยบาย การพัฒนาบุคลากรเน้นการใช้โปรแกรมครูนักวิจัย พร้อมทั้งจัดให้มีการสนับสนุนจากเพื่อนและยอมรับบทบาทซึ่งกันและกัน ครูประสบปัญหาที่เกิดจากเวลาไม่เพียงพอ ความไม่แน่นอน ความไม่สนใจของผู้บริหาร แต่ถ้าเพื่อนให้การสนับสนุนก็จะทำให้แก้ปัญหาบางอย่างได้

เคนเนท (Kenneth. 1992 : 4 – 6) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาครูนักวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของรัฐเพนซิลวาเนียตอนเหนือ พบว่า การสนับสนุนและให้ความร่วมมือจากฝ่ายบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความพยายามทำวิจัยของครู การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพที่ได้ผล อุปสรรคต่องานวิจัยของครูคือ เวลา - และทัศนคติ การส่งเสริมงานวิจัยของครูในโรงเรียนของรัฐเพนซิลวาเนียเพื่อพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ อย่างไรก็ตามก็จะต้องทำด้วยความสมัครใจ ทำเป็นระบบร่วมมือร่วมใจกัน

เชมปี (Schempp. 1995 : 3 – 5) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การเรียนรู้ในงานที่ทำ : วิเคราะห์การเสาะแสวงหาความรู้ของครู จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เกณฑ์ที่ครูใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อใช้ในการสอนได้ประสบผลสำเร็จ โดยใช้กรณีศึกษากับครู 2 คนที่มีประสบการณ์สอนในโรงเรียนรัฐบาลที่ตั้งอยู่ด้านตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศสหรัฐอเมริกา เก็บรวบรวมข้อมูล โดย การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและใช้วิธีทัศนัยบันทึกภาพ วิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ใช้เทคนิค Ethnographic เพื่อช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการศึกษาพบว่า เกณฑ์ที่วัดความรู้ที่ชัดเจนของครูมี 5 องค์ประกอบคือ การปฏิบัติการและการดำเนินการในชั้นเรียน (ครูได้สังเกตอุปสรรคการณ์ต่างๆ ที่เกิดจากการทำงานนำมาดำเนินการในชั้นเรียน) พฤติกรรมของครู (ครูได้จากการสังเกตพฤติกรรมการทำงานสอนของครูคนอื่น) ความรู้ด้านเนื้อหาวิชา (ครูได้ฐานความรู้มาจากความรู้เดิม ศึกษาตามความสนใจของตน หาจากแหล่งความรู้อื่นๆ ที่สะดวกต่อการค้นคว้า และจากความสนใจของนักเรียน) ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู (ได้มาจากทั้ง

3 ข้อข้างต้นที่ผ่านการปฏิบัติฝึกฝน สาธิตและทำกิจกรรม) และเงื่อนไขภายนอก (เป็นอิทธิพลจากนอกชั้นเรียน เช่น กฎหมาย นโยบายของโรงเรียน เป็นต้น)

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้ทำวิจัย ที่สำคัญผู้บริหารโรงเรียนต้องติดตามใกล้ชิดทุกขั้นตอน และต้องเป็นผู้สร้างความศรัทธา ความเสียสละให้เกิดกับครูผู้ทำวิจัย นอกจากนี้แล้วยังต้องบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นแรงผลักดันให้ งานวิจัยในชั้นเรียนของครูออกมามีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และให้ครูมีกำลังใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. วิธีการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยศึกษากับครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สามารถกำหนดกรอบที่จะศึกษามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการให้ความรู้ 3) ด้านการจัดตั้งหน่วยงานความสะอาด และ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

2. ศึกษาภาคสนาม (Field Survey) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์ที่มีแบบกำหนดไว้ตายตัว หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ลักษณะของคำถามเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองโดยไม่มีกรอบบังคับให้จำใจตอบ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 158) โดยสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ใช้การบันทึกเสียงในแต่ละครั้ง และผู้วิจัยใช้การบันทึกข้อมูลประกอบถอดข้อความเป็นถ้อยคำ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการประมวลและวิเคราะห์ผลเพื่อสรุปประเด็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในเชิงพรรณนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในปีการศึกษา 2547 จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครนายก ที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในปีการศึกษา 2547 จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 20 คน โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. เลือกโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างมาจากทุกอำเภอๆ ละ 1 โรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนประจำอำเภอ ดังนี้

อำเภอเมือง ได้แก่ โรงเรียนนครนายกวิทยาคม

อำเภอปากพลี ได้แก่ โรงเรียนปากพลีวิทยาคาร

อำเภอบ้านนา ได้แก่ โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยาคาร”

อำเภอองครักษ์ ได้แก่ โรงเรียนองครักษ์

2. กำหนดครูในแต่ละโรงเรียนโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้โรงเรียนประจำอำเภอเป็นกลุ่มตัวอย่างและกำหนดครูผู้ให้ข้อมูลตามขนาดของโรงเรียนตามขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 7 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 10 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน ดังนี้

โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จำนวน 7 คน

โรงเรียนโรงเรียนปากพลีวิทยาคาร จำนวน 3 คน

โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยาคาร” จำนวน 5 คน

โรงเรียนองครักษ์ จำนวน 5 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับ วุฒิการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน และที่ตั้งโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสัมภาษณ์ใน 4 ด้าน ตามตัวแปรที่ศึกษา คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
2. นำผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้มาสร้างและพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์โดยจำแนกรายละเอียดตามตัวแปรใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม
3. ผู้วิจัยได้ศึกษาแบบสอบถามของ วราภรณ์ มณีบางกา (2546 : 109 – 116) เพียงใจ พรหมทัศนานนท์ (2541 : 108 – 110) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้อง และขอคำแนะนำเพิ่มเติม
5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน
6. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
7. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในคำถาม
8. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัมภาษณ์ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน จากฝ่ายวิชาการโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. เตรียมเครื่องมือในการเก็บข้อมูล
3. ประสานงาน ติดต่อ นัดหมาย ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยบันทึกรายละเอียดข้อมูลจากการสัมภาษณ์
5. เครื่องบันทึกเสียง เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เพื่อบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ที่สามารถนำมาทบทวนเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อป้องกันการลืมและการดกหล่นของข้อมูลในรายละเอียดต่างๆ

การจัดกระทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกข้อมูล และการบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาจัดกลุ่มเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่กำหนดไว้ใน 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดกลุ่มข้อมูลที่มีคุณลักษณะในทิศทางเดียวกัน มาประมวลและวิเคราะห์ผลเพื่อสรุปประเด็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมในการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในเชิงพรรณนา (Descriptive)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ได้ทำการสัมภาษณ์ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2547 ถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของครู ผลการศึกษาจะได้นำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก โดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 4 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 20 คน การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผลปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวน ร้อยละ ของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ช่วงชั้นที่สอน และที่ตั้งของโรงเรียน ($n = 20$)

สถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	18	90.00
2. ปริญญาโท	2	10.00
รวม	20	100
ช่วงชั้นที่สอน		
1. มัธยมศึกษาตอนต้น	11	55.00
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย	9	45.00
รวม	20	100

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ที่ตั้งของโรงเรียน		
1. อำเภอเมือง โรงเรียนนครนายกวิทยาคม	7	35.00
2. อำเภอปากพลี โรงเรียนปากพลีวิทยาการ	3	15.00
3. อำเภอบ้านนา โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร”	5	25.00
4. อำเภอองครักษ์ โรงเรียนองครักษ์	5	25.00
รวม	20	100

จากตาราง 1 พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ช่วงชั้นที่สอนส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 และที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนใหญ่สอนอยู่ในอำเภอเมือง โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมาสอนอยู่ในอำเภอบ้านนา โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จำนวน 5 คน อำเภอองครักษ์ โรงเรียนองครักษ์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอำเภอปากพลี โรงเรียนปากพลีวิทยาการ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ในตอนที่ 2 เป็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ทำวิจัยในชั้นเรียนว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างไรบ้าง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผล ดังแสดงในตาราง 2 – ตาราง 5

ตาราง 2 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน (n = 20)

ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน	ความถี่
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	
1.1 ไม่มี	1
1.2 มี	19
มีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน	16
มีคำสั่งคณะกรรมการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน	8
มีการกำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือ	14
มีปฏิทินปฏิบัติงาน	10
อื่น ๆ (มีการเผยแพร่ผลงานของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนและมีการยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู)	4
2. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียนได้แก่	20
ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเต็มที่	5
สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์	6
สนับสนุนด้านการจัดทำเอกสารและแบบสอบถามต่างๆ อย่างเต็มที่	9
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน	
3.1 ไม่มี	3
3.2 มี	17
กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน	17
อื่น ๆ (ชักชวนและแนะนำให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนและมีการตรวจสอบว่าครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3

ตาราง 2 (ต่อ)

ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน	ความถี่
4. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน	
4.1 ไม่มี	5
4.2 มี	15
ผู้บริหารโรงเรียนให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ปรีกษา ทาหรือถึงปัญหาและการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน	12
อื่นๆ มีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ (เดียวกัน)	3
5. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน	10
ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูรวบรวมงานวิจัยตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และเผยแพร่หรือจัดนิทรรศการในงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้และความหลากหลายในงานวิจัยในชั้นเรียน	10
6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
ครูทุกคนควรได้รับอบรมและได้มีโอกาสปฏิบัติจริงกับผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยโดยตรง	5
ควรมีการนำผลงานวิจัยมาเผยแพร่ให้เพื่อนครูได้เรียนรู้วิธีการวิจัยที่ได้ผล	4
การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ดี เป็นการช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาของนักเรียน	3
ควรกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง	2

จากตาราง 2 จากการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน สรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 19 คน ไม่มีการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ มีการกำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีคำสั่ง คณะกรรมการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและมีการยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู
2. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 20 คน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนด้านการจัดทำเอกสารและแบบสอบถามต่างๆ อย่างเต็มที่ รองลงมาได้แก่ สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเต็มที่
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ มีการชักชวน และแนะนำให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนและมีการตรวจสอบว่าครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียนหรือไม่
4. ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 5 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาและการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน รองลงมาได้แก่ มีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน
5. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูรวบรวมงานวิจัยตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และเผยแพร่หรือจัดนิทรรศการในงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้และความหลากหลายในงานวิจัยในชั้นเรียน

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 14 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ครูทุกคนควรได้รับอบรม และได้มีโอกาสปฏิบัติจริงกับผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยโดยตรง รองลงมาได้แก่ ควรมีการนำผลงานวิจัยมาเผยแพร่ให้เพื่อนครูได้เรียนรู้วิธีการวิจัยที่ได้ผล การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ดีเป็นการช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาของนักเรียน และควรกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง

ตาราง 3 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความรู้ (n = 20)

ด้านการให้ความรู้	ความถี่
1. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	
1.1 ไม่มี	3
1.2 มี	17
มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน	16
มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน	17
จัดให้ครูไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น	8
ให้ครูเข้ารับการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	14
อื่นๆ (อำนวยความสะดวกทุกด้านถ้าผู้ใดเสนอทำวิจัยในชั้นเรียน)	5
2. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาต่อ	
ให้การสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาต่ออย่างเต็มที่	18
3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน	15
ให้ครูไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น	10

จากตาราง 3 จากการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความรู้ สรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการสนับสนุนให้ท่านเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้ครูเข้ารับการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดให้ครูไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น และอำนวยความสะดวกทุกด้านถ้าผู้ใดเสนอทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาต่อ พบว่า ให้การสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาต่ออย่างเต็มที่ จำนวน 18 คน

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 15 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ ควรให้ครูไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น

ตาราง 4 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก (n = 20)

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	ความถี่
1. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษาค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน	
สนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสาร ตำรา	18
จัดอบรม โรงเรียนมีงบประมาณซื้อหนังสือเกี่ยวกับการวิจัยและมีห้องสมุดให้ค้นคว้า	2

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	ความถี่
2. ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูล สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต	
2.1 ไม่มี	3
2.2 มี	17
มีการจัดบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน	14
มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์	17
อื่นๆ (มีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในในแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ และแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะมีห้องปฏิบัติการ และศูนย์ข้อมูลเพื่อให้ครู นักเรียนสืบค้นข้อมูล)	1
3. ผู้บริหารโรงเรียนมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพ เครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยใน ชั้นเรียน	
มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	12
เชิญวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมาฝึกปฏิบัติกับครู อาจารย์ในโรงเรียน	3
4. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำ วิจัยในชั้นเรียน	
4.1 ไม่มี	1
4.2 มี สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก คือ	19
เอกสารและตำราการทำวิจัยในชั้นเรียน	15
โปรแกรมการทำวิจัยในชั้นเรียน	11
เครื่องคอมพิวเตอร์	19
เครื่องพริ้นท์	18
อื่นๆ (บริการกระดาษ)	10

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก	ความถี่
5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
ควรให้ผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการสร้างเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย	12

จากตาราง 4 จากการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 18 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการ เอกสาร ตำรา รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีงบประมาณซื้อหนังสือเกี่ยวกับการวิจัยและมีห้องสมุดให้ค้นคว้า

2. ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต พบว่า ส่วนใหญ่มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ รองลงมาได้แก่ มีการจัดบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน และมีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะมีห้องปฏิบัติการและศูนย์ข้อมูลเพื่อให้ครู นักเรียนสืบค้นข้อมูล

3. ผู้บริหารโรงเรียนมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 12 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยในชั้นเรียน

พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ เชิญวิทยากรมาจากมหาวิทยาลัยมาฝึกปฏิบัติกับครู อาจารย์ในโรงเรียน

4. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 19 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่สนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ รองลงมาได้แก่ เครื่องพริ้นท์ เอกสารและตำราการทำวิจัยในชั้นเรียน และบริการกระดาษ

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรให้ผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการสร้างเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย

ตาราง 5 ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม (n = 20)

ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม	ความถี่
1. ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน	
1.1 ไม่มี	2
1.2 มี	18
ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู	16
เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้	14
อื่นๆ (ศึกษาเอกสาร ตัวอย่าง แนะนำวิธีการอย่างเป็นกันเอง และพยายามช่วยเหลือถ้ามีปัญหา สามารถให้คำปรึกษา และติดต่อได้ตลอดเวลา)	1
2. ผู้บริหารโรงเรียนให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน	
ให้เสรีภาพในการทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถ	12
ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้กำหนดหัวข้อเรื่องทำวิจัยเอาเอง	2

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม	ความถี่
3. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย	
ไม่มีการจัดอาคารสถานที่ในการทำวิจัยโดยเฉพาะ เพราะเป็นครู	18
ผู้ปฏิบัติการสอน จะอยู่ในสภาพของการปฏิบัติงานปกติในโรงเรียน	
โรงเรียนปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมสะดวก ร่มรื่น เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	2
4. ผู้บริหารโรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	
4.1 ไม่มี	2
4.2 มี	18
ผู้บริหารยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู	13
ผู้บริหารมอบเกียรติบัตรให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	7
เลื่อนตำแหน่งให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน	4
อื่นๆ (ให้คำชมเชยและให้กำลังใจ)	1
5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	
จัดสภาพห้องทำงานของครูให้เอื้อต่อการทำงาน เช่น สะอาด เรียบร้อย	10
เป็นระเบียบ	

จากตาราง 5 จากการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สรุปได้ว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 18 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ครู รองลงมาได้แก่ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และศึกษาเอกสาร ตัวอย่าง แนะนำวิธีการอย่างเป็นกันเอง และพยายามช่วยเหลือถ้ามีปัญหา สามารถให้คำปรึกษา สามารถติดต่อได้ตลอดเวลา

2. ผู้บริหารโรงเรียนให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 12 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ให้เสรีภาพในการทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถ รองลงมาได้แก่ ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้กำหนดหัวข้อเรื่องทำวิจัยเอาเอง

3. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย จำนวน 18 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดอาคารสถานที่ในการทำวิจัย โดยเฉพาะ เพราะเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนจะอยู่ในสภาพของการปฏิบัติงานปกติในโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่สนับสนุนในด้านอาคารสถานที่โรงเรียนจะปรับเปลี่ยนที่เพื่อให้เหมาะสมสะดวก ร่มรื่น เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4. ผู้บริหารโรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 18 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารมอบเกียรติบัตรให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน เลื่อนตำแหน่งให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน และให้คำชมเชยและให้กำลังใจ)

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 10 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสภาพห้องทำงานของครูให้เอื้อต่อการทำงาน เช่น สะอาด เรียบง่าย เป็นระเบียบ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก สรุปสาระการดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยศึกษากับครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Analysis) โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สามารถกำหนดกรอบที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการให้ความรู้ 3) ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และ 4) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

2. ศึกษาภาคสนาม (Field Survey) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กล่าวคือ เป็นการสัมภาษณ์ที่มีแบบกำหนดไว้ตายตัว หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ลักษณะของคำถามเป็นคำถามที่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกสำนึกคิดของตนเองโดยไม่มีการบังคับให้จำใจตอบ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 158) โดยสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ใช้การบันทึกเสียงในแต่ละครั้ง และผู้วิจัยใช้การบันทึกข้อมูลประกอบถอดข้อความเป็นถ้อยคำ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการประมวลและวิเคราะห์ผลเพื่อสรุปประเด็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในเชิงพรรณนา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดกลุ่มข้อมูลที่มีคุณลักษณะในทิศทางเดียวกัน มาประมวลและวิเคราะห์ผลเพื่อสรุปประเด็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมในการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในเชิงพรรณนา (Descriptive)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน

1. วุฒิการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00
2. ช่วงชั้นที่สอนส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00
3. ที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนใหญ่สอนอยู่ในอำเภอเมือง โรงเรียนนครนายกวิทยาคม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาสอนอยู่ในอำเภอบ้านนา โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จำนวน 5 คน อำเภอองครักษ์ โรงเรียนองครักษ์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และอำเภอปากพลี โรงเรียนปากพลีวิทยาคาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ทำวิจัยในชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ใน 4 ด้าน สรุปผลดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 19 คน ไม่มีการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการกำหนดนโยบายและการวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ มีการกำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียน ของครู มีคำสั่งคณะกรรมการเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนและมีการยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 20 คน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนด้านการจัดทำเอกสารและแบบสอบถามต่างๆ อย่างเต็มที่ รองลงมาได้แก่ สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และให้การสนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเต็มที่

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยใน

ชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ มีการชักชวนและแนะนำให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนและมีการตรวจสอบว่าครูได้ทำวิจัยในชั้นเรียนหรือไม่

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 15 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 5 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้ร่วมกันวางแผนในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาและการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน รองลงมาได้แก่ มีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน

1.5 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูมีการรวบรวม เผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูรวบรวมงานวิจัยตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และเผยแพร่หรือจัดนิทรรศการในงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้และความหลากหลายในงานวิจัยในชั้นเรียน

1.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 14 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ครูทุกคนควรได้รับอบรมและได้มีโอกาสปฏิบัติจริงกับผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยโดยตรง รองลงมาได้แก่ ควรมีการนำผลงานวิจัยมาเผยแพร่ให้เพื่อนครูได้เรียนรู้วิธีการวิจัยที่ได้ผล การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ดี เป็นการช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนและแก้ปัญหาของนักเรียน และควรกำหนดนโยบายและวางแผนเพื่อส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างจริงจัง

2. ด้านการให้ความรู้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการสนับสนุนให้ท่านเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดให้ครูเข้ารับการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดให้ครูไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น และอำนวยความสะดวกทุกด้านถ้าผู้ใดเสนอทำวิจัยในชั้นเรียน

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาต่อ พบว่า ให้การสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาต่ออย่างเต็มที่ จำนวน 18 คน

2.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จำนวน 15 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ ควรให้ครูไปศึกษาดูงานที่หน่วยงานอื่น

3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1 ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 18 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้การสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสารและตำราเพื่อการศึกษา ค้นคว้าสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสาร ตำรา รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีงบประมาณซื้อหนังสือเกี่ยวกับการวิจัยและมีห้องสมุดให้ค้นคว้า

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 17 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 3 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสืบค้นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียนทางอินเทอร์เน็ต พบว่า ส่วนใหญ่มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ รองลงมาได้แก่ มีการจัดบริการศูนย์ข้อมูลสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน และมีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะมีห้องปฏิบัติการและศูนย์ข้อมูลเพื่อให้ครู นักเรียนสืบค้นข้อมูล

3.3 ผู้บริหารโรงเรียนมีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 12 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการหาคุณภาพเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาได้แก่ เชิญวิทยากรมาจากมหาวิทยาลัยมาฝึกปฏิบัติกับครู อาจารย์ในโรงเรียน

3.4 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 19 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่สนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 1 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนให้มีการจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จัดให้มีเครื่องคอมพิวเตอร์ รองลงมาได้แก่ เครื่องพริ้นท์ เอกสารและตำราการทำวิจัยในชั้นเรียน และบริการกระดาษ

3.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรให้ผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการสร้างเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย

4. ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

4.1 ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 18 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครู รองลงมาได้แก่ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ และศึกษาเอกสาร ตัวอย่างแนะนำวิธีการอย่างเป็นกันเอง และพยายามช่วยเหลือถ้ามีปัญหา สามารถให้คำปรึกษา สามารถติดต่อได้ตลอดเวลา

4.2 ผู้บริหารโรงเรียนให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 12 คน ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 8 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้เสรีภาพในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ให้เสรีภาพในการทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถ รองลงมาได้แก่ ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้กำหนดหัวข้อเรื่องทำวิจัยเอาเอง

4.3 ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย จำนวน 18 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับการทำวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีการจัดอาคารสถานที่ในการทำวิจัยโดยเฉพาะ เพราะเป็นครูผู้ปฏิบัติการสอนจะอยู่ในสภาพของการปฏิบัติงานปกติในโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่สนับสนุนในด้านอาคารสถานที่โรงเรียนจะปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสม สะดวก ร่มรื่น เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.4 ผู้บริหารโรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 18 คน ผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ในส่วนของผู้บริหารโรงเรียนให้ขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารมอบเกียรติบัตรให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน เลื่อนตำแหน่งให้ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน และให้ค่าชมเชยและให้กำลังใจ

4.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 10 คน ส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรจัดสภาพห้องทำงานของครูให้เอื้อต่อการทำงาน เช่น สะอาด เรียบร้อย เป็นระเบียบ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีการประชุมชี้แจงครูในเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการสนับสนุนการทำเอกสารและแบบสอบถามต่างๆ อย่างเต็มที่ มีการกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน มีการให้ครูแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ร่วมปรึกษาหารือถึงปัญหาและการวางแผนการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกัน มีการสนับสนุนให้ครูรวบรวมงานวิจัยตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และเผยแพร่หรือจัดนิทรรศการในงานต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้และความหลากหลายในงานวิจัยในชั้นเรียน และครูทุกคนควรได้รับอบรมและได้มีโอกาสปฏิบัติจริงกับผู้เชี่ยวชาญด้านการทำวิจัยโดยตรง

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (5) ได้บัญญัติไว้ว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และในมาตรา 30 ยังได้ระบุไว้อีกว่า ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 12, 14, 16) จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเกิดความตระหนัก ที่จะพัฒนาครูให้ทำการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน จึงมีการประชุมชี้แจงในการประชุมในแต่ละครั้งและกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียนโดยให้ครูทุกคนทำการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 4 – 5) พบว่า การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ต้องกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และบทบาทที่ชัดเจนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการวางแผนการจัดการประสานงานรวมถึงการจัดงบประมาณอย่างเหมาะสมโดยใช้หลักการนิเทศ และระบบข้อมูลสารสนเทศในการทำวิจัยในชั้นเรียนและให้ความสำคัญต่อผลการวิจัยโดยมีการเผยแพร่ รวมถึงยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพ และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 1 - 12) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า นโยบายการบริหารและการจัดการด้านการวิจัยต้องเร่งรัดให้หน่วยงานทุกระดับ จัดหาและสนับสนุนงบประมาณ จัดระบบสารสนเทศ นิเทศ ติดตามและประเมินผลเพื่อให้การดำเนินการวิจัยของบุคลากรและหน่วยงานสามารถดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

และให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัยขึ้นในหน่วยงานให้มีความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แล้ว สุวิมล ว่องวาณิช (พรพรรณ แยมเหมือน. 2546 : 73 – 74 ; อ้างอิงจาก สุวิมล ว่องวาณิช. 2545) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก วางระบบกระตุ้น กำกับ ติดตามให้ความช่วยเหลือการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มครู อาจารย์ในโรงเรียน บริหารให้ครูมีเวลาประชุมเพื่อถกอภิปรายเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคน สังเคราะห์ผลการวิจัยของรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน จัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในและนอกโรงเรียนยกย่องให้กำลังใจ สิ่งตอบแทนเป็นแรงเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และวางระบบฐานข้อมูลงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน

2. ด้านการให้ความรู้ ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความรู้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้การสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรไปศึกษาต่ออย่างเต็มที่ และควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิจัยเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก มีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน ครูไม่มีความรู้ในการทำวิจัยอย่างแท้จริง จึงทำให้ผู้บริหารมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครู ตลอดจนสนับสนุนให้ครูไปศึกษาในระดับที่สูงขึ้นเพื่อจะได้มีความรู้ในการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอนของตน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 2 – 4) กล่าวไว้ว่า แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในโรงเรียนโดยวิธีการอบรม ประชุม สัมมนา การติดตามให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องรวมทั้งแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยกระบวนการวิจัยให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 70) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า วิธีการพัฒนาบุคลากรให้เกิดความสมบูรณ์ได้นั้นจะต้องใช้กิจกรรมการฝึกอบรมพัฒนา โดยกระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาโดยกระบวนการบริหาร การพัฒนาโดยส่งไปศึกษาต่อ นอกจากนี้แล้ว ครุรักษ์ ภิมย์รักษ์ (2543 : 58) และ อุทุมพร จามรมาน (2544 : 20 - 21) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้นำในการส่งเสริมพัฒนาครูด้านความรู้ระเบียบวิธีวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ การเลือกและกำหนดปัญหา การกำหนดตัวแปร การตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดวิธีการหรือนวัตกรรมใช้ในการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย การเขียนรายงาน

3. ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ สนับสนุนเกี่ยวกับการให้บริการเอกสาร ตำรา มีศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ

การทำวิจัยในชั้นเรียน และควรให้ผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการสร้างเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นครูผู้สอน ส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนก็เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอ จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีต่างๆ จัดไว้เพื่อบริการแก่ครู นักเรียน ในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและการพิมพ์งานด้วยคอมพิวเตอร์ มีห้องสมุดไว้บริการให้ครู นักเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ทำรายงานจากเอกสาร ตำราต่างๆ ตลอดจนมีศูนย์วิชาการซึ่งได้รวบรวมงานวิจัยทางการศึกษา งานวิจัยในชั้นเรียนของครูตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้เผยแพร่ให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของ วราภรณ์ คล้ายทองคำ (2535 : 153) พบว่า การส่งเสริมแหล่งวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับเอกสาร ตำรา และแหล่งข้อมูลต่างๆ จะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งตัวครูและนักเรียนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 33) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดหาสื่อและวัสดุอุปกรณ์ให้ครูทำวิจัยอย่างเพียงพอ และนงเยาว์ บัวทอง (2543 : 60 - 62) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า เครื่องคำนวณ ตู้นับเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ ตำรา เอกสารมีส่วนสนับสนุนทำให้งานวิจัยดำเนินไปอย่างคล่องตัว นอกจากนี้แล้ว ลัดดา กองคำ (2541 : 44) ยังได้กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม สนับสนุนสื่อและวัสดุอุปกรณ์ แหล่งข้อมูลในการวิจัย

4. ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีการให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้เสรีภาพในการทำวิจัยอย่างเต็มความสามารถ ไม่มีการจัดอาคารสถานที่ในการทำวิจัยโดยเฉพาะ เพราะเป็นครูผู้ปฏิบัติ การสอนจะอยู่ในสภาพของการปฏิบัติงานปกติในโรงเรียน ยกย่องครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียนในที่ประชุมครู และควรจัดสภาพห้องทำงานของครูให้เอื้อต่อการทำงาน เช่น สะอาด เรียบร้อยเป็นระเบียบ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนมีกระบวนการบริหารจัดการโดยการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ มีความใกล้ชิดและเป็นกันเองกับครู ยิ้มแย้ม แจ่มใส ครูสามารถขอคำปรึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนได้ตลอดเวลา มีการปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ลำเอียง สนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างเต็มความสามารถเพื่อพัฒนางานสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการยกย่องเชิดชูครูที่ทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการเผยแพร่งานวิจัยในชั้นเรียน โดยการจัดนิทรรศการในงานวิชาการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ มนัส ไชยศักดิ์ (2544 : 57) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องติดตามประสานงานอย่างใกล้ชิดทุกขั้นตอนและต้องเป็นผู้สร้างความศรัทธา ความเสียสละให้เกิดกับครูผู้ทำวิจัย นอกจากนี้ยังต้องบำรุงขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ทำวิจัย

ในชั้นเรียนเพื่อเป็นแรงผลักดันให้งานวิจัยในชั้นเรียนของครูออกมามีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง และให้ครูมีกำลังใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยต่อไป และกรมสามัญศึกษา (2532 : 32) กล่าวไว้ในทำนองเดียวกันว่า การดำเนินการใดๆ ภายในโรงเรียนให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อสร้างความรัก ความผูกพันเป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกันภายในโรงเรียนอันจะส่งผลทำให้เกิดการดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนเกิดขึ้นภายในโรงเรียนอย่างแน่นอน นอกจากนี้แล้ว การจัดห้องทำงานให้สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวกเป็นบรรยากาศที่เอื้อให้ทุกคนในโรงเรียนอยากทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับกิตติ ดยัคคานนท์ (2532 : 123 - 125) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมสิ่งจูงใจเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกอยากทำงาน ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงาน ในฐานะผู้นำทางการศึกษาในสถานศึกษา ถ้าบรรยากาศในการทำงานดีทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดีไปด้วย เช่น การจัดห้องทำงานสะอาด โปร่งไม่อับและร่วมงานทุกคนตั้งแต่ผู้บังคับบัญชายิ้มแย้มแจ่มใส บรรยากาศเช่นนี้จะทำให้ทุกคนในองค์กรนั้นๆ อยากทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ชัดเจน มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูอย่างจริงจัง มีการสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ ควรมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน

1.2 ด้านการให้ความรู้ ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและให้ครบทุกคน ควรมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูที่โรงเรียน ให้การสนับสนุนส่งเสริมครูไปศึกษาต่ออย่างเต็มที่เพื่อเป็นการเสริมความรู้ ประสบการณ์แก่ครู

1.3 ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ควรมีงบประมาณเพื่อจัดซื้อหนังสือเกี่ยวกับการวิจัยอย่างเพียงพอ และมีห้องสมุดที่เอื้อต่อการค้นคว้าหาข้อมูล มีคอมพิวเตอร์ไว้บริการอย่างทั่วถึง ตลอดจนบริการเอกสาร ดำراไว้สำหรับค้นคว้า

1.4 ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ผู้บริหารควรให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูด้วยความจริงใจ ตลอดจนให้ขวัญและกำลังใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ส่งเสริมสนับสนุนในทุกด้าน ให้ครูเกิดความก้าวหน้า ติดตามให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในครั้งนี้อีกศึกษาในปัจจัย 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการให้ความรู้ ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยบางส่วนเท่านั้น อาจมีปัจจัยอื่นๆ อีกที่เป็นบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน จึงควรพิจารณาศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ อีก เช่น ด้านการสนับสนุนงบประมาณสำหรับการวิจัยในชั้นเรียนโดยตรง ด้านการนิเทศภายในเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กิตติ ดยัคคานนท์. (2532). *นักบริหารทันสมัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บัตเตอร์ฟลาย.
กรมวิชาการ. (2537). *การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการศึกษา*. สรุปผลการประชุม
ปฏิบัติการเกี่ยวกับวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
———. (2531). *นโยบายและแนวทางการจัดทำหนังสือ พ.ศ.2531 – 2534*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา.
กรมสามัญศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวาน
กราฟฟิค.
กองวิจัยทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา.
กองวิจัยทางการศึกษา. กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการ
เรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
———. (2534). *นโยบายและแนวทางการวิจัยทางการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม
ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2535 – 2539*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์. (2544). *เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน* ม.ป.ท.
จิรพันธ์ ไตรทิพจรัส. (2543, มกราคม). “การวิจัยและการนำผลการวิจัยมาใช้ในสถานศึกษากับ
การปฏิรูปสถานศึกษา : ฐานคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน.” *วิชาการ*.
3(1) : 68 – 72.
ชัยพจน์ รักราม. (2538, เมษายน – ธันวาคม). “การวิจัยในชั้นเรียน.” *วิจัยทางการศึกษา*.
25 (2 – 4) : 38 – 42.
ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์. (2536). *การจัดการศึกษาไทยในทศวรรษหน้า : มุมมองของผู้เชี่ยวชาญ*.
41 ปีกรมวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
ชูศรี วงศ์รัตน. (2543). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
นางพะงา พิชัย. (2543). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ ด.ม. (การบริหารการศึกษา)
กำแพงเพชร : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.*

- นันทวัน สวัสดิ์ภูมิ. (2540). *เส้นทางพัฒนาคูณักวิจัย : การวิจัยรายงานกรณีครูดีเด่นระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นาคล เจนอักษร. (2544). *แก่นวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : ดวงกมลสมัย.
- นภาพร สิงห์ทัด. (2531). *การพัฒนาชุดการสอนรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพทางการวิจัยที่จำเป็นสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัญชา แสงทวิ. (2545). *วิจัยในชั้นเรียน : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2537). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนสังกัดกรมสามัญ เขตการศึกษา 12*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2544, พฤศจิกายน). "การพัฒนาครูแกนนำสู่ครูต้นแบบ สังกัดกรมสามัญศึกษา : ยุทธศาสตร์การวิจัย," *วารสารวิชาการ*. 4 (12) : 19.
- บุบผา เป็ดทิพย์. (2543). *ปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา ไรจนวิภาค. (2546). *การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- ปราณี นุ่นน้อย. (2540). *การพัฒนาองค์ประกอบการประเมินงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประวิต เอรารวรรณ์. (2542). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. (2543). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พันธณี วิหคโต. (2536). *สภาพปัญหาแนวทางการพัฒนาและการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนของครูมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- พิมพ์พันธ์ เตะทะคุปต์. (2544). *วิจัยในชั้นเรียน : หลักการสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแอนด์เนชั่น จำกัด.
- พยุงค์ศักดิ์ จันทรสุรินทร์. (2541, สิงหาคม). "การวิจัยในชั้นเรียน : ทางเลือกใหม่ของการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา," *วารสารวิชาการ*. 1(8) : 2 – 12.

- พรพรรณ แยมเหมือน. (2546). *บรรณนิทัศน์เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีรวัฒน์ วงษ์พรม. (2533). *สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10*. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (การประถมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เพ็ญใจ พรหมเทศนานนท์. (2541). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตที่มีต่อการส่งเสริม การทำวิจัยในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย*. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีป อินทร์ถาวร และคนอื่นๆ. (2541). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ทิตนา แวมมณี. (2540). *การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศน แสงศักดิ์. (2543, พฤษภาคม). "การวิจัยในชั้นเรียน," *วิชาการ*. 3(5) : 72 – 77.
- เทียมจันทร์ พาณิชยผลินไชย. (2540). *เอกสารประกอบการสอนวิจัยการศึกษาเบื้องต้น*. พิษณุโลก : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรชัย บุรณ์โชติ. (2532). *การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัส ไชยศักดิ์. (2544, กรกฎาคม). "ผู้บริหารโรงเรียนกับการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน," *วารสารวิชาการ*. 4(7) : 53 – 57.
- ยุทธนา ปฐมวรชาติ. (2544, ตุลาคม). "การวิจัยในชั้นเรียน แนวคิดการปฏิบัติสู่การพัฒนา ผู้เรียนที่แท้จริง," *วารสารวิชาการ*. 4 (10) : 60.
- รัตนา ศรีเหรียญ (2544, มิถุนายน). "การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research)," *เส้นทางสู่วิชาชีพครู*. 3(2) : 84 – 97.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2536). *วิธีการวิจัยการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง.
- รุ่ง เจนจิต และกนก จันทร์ขจร. (2534). *กองพัฒนานและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา*. กรุงเทพฯ : กองวิจัยการศึกษา.
- ลัดดา กองคำ. (2541). *การศึกษาสภาพการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนไปใช้ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- วัฒนา ก้อนเชื้อรัตน์. (2542). *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการระดับหัวหน้าหมวดวิชา. กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ถ่ายเอกสาร.*
- วราภรณ์ มณีบางกา. (2546). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- วิรัช วรรณรัตน์. (2537). "การวิจัยในโรงเรียนและชั้นเรียน," *วารสารการวัดผลการศึกษา.* 16 (47) : 44 – 48.
- วัลลภ กันทรัพย์. (2534). *แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.*
- วิไลลักษณ์ อัคริรวงศ์. (2541). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณลาดกระบัง. วารสารพระจอมเกล้าลาดกระบัง. 6(1) : 14 – 15.*
- วิไลวรรณ สมบูรณ์. (2543). *ปัญหาและความต้องการการวิจัยในชั้นเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.*
- ศุภโชค ปิยะสันต์. (2539). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.*
- ศรีสุพรรณ ภิรมย์ทอง. (2541). *ปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของอาจารย์และผู้ช่วยวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- สจิวรรณ ทรรพาส. (2540). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยทางด้านการศึกษาของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ด. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- สมพร พัฒนากำจร. (2535). *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการเสนอผลงานทางวิชาการ และงานวิจัย. คณะศิลปศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.*
- สมหวัง พิริยานุวัฒน์. (2534). *คุณภาพงานวิจัยเพื่อการศึกษา. สรุปคำบรรยายในการประชุมปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา ครั้งที่ 7 เอกสารการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 107/2534, กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ. ถ่ายเอกสาร.*
- สุกัน เทียนทอง. (2546, มิถุนายน). "การวิจัยในชั้นเรียนแบบหน้าเดียว," *วารสารวิชาการ.* 6 (6) : 30 – 31.
- สุมารงค์ จันทวานิช. (2528). *บรรยากาศที่เอื้อต่อการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.*

- สุวัฒนา สุวรรณเชตนิคม. (2538). *รายงานการวิจัยเรื่องแนวคิดและรูปแบบเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2544). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- . (2545). *เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครนายก. (2544) *การวิจัยพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน*. ราชบุรี : โรงพิมพ์ธรรมรักษ์การพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก. (2537). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2547*. นครนายก : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2542). *นโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2542 – 2544)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- . (2535). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ*. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักวิจัยสถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2541). *ความต้องการในการทำงานวิจัยของอาจารย์สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2539*. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- อัจฉรา สระวาสี. (2540, พฤษภาคม). “การวิจัยในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม,” *วารสารข้าราชการครู*. 17(5) : 15 – 17.
- อุทุมพร จามรมา. (2537). *การวิจัยของครู (Action Research)*. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชชิ่ง.
- . (2544). *การวิจัยในชั้นเรียนและในโรงเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน*. กรุงเทพฯ : ฟันนี่พับบลิชชิ่ง.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2533, กุมภาพันธ์). “ว่าด้วยการวิจัย,” *ข่าวสารการวิจัยทางการศึกษา*. 13 (6) : 3 – 9.
- Adele, Fiderer. (1989). *Teacher a researchers : A different way of Knowngo*. New York : Columbia University.
- Kenneth Michael. (1992). *Developing teacher researchers in high school : A case Study of a planned intervention*. Pennsylvania : University Pennsylvania.

- Schempp, P.G. (1995, summer). "Learning on the job : An Analysis of the Acquisition of a Teachers Knowledge," *Journal of Research and Development in Education*. 28 (4) : 237 – 244.
- Smulyan, Lisa. (1988, Summer). "The Collaboration Process in Action Research," *Education Research Quarterly*. 12 (1) : 233 – 240.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

อาจารย์จุษฎิ หนองพงษ์	ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนองค์กรักษ์
อาจารย์ปัญญา คล้ายจันทร์	ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนบ้านนา "นายกพิทยากร"
อาจารย์ปภาณี ร่วมทอง	ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนครนายกวิทยาคม
อาจารย์ประสิทธิ์ ถิอธรรม	อาจารย์ 3 โรงเรียนองค์กรักษ์
อาจารย์สุบิน ณ อัมพร	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

ที่ ศธ 0519.12/3665

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาคพิทยากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/3 ๕ ๕๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครนายกวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ปราณี ร่วมทอง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/ 3664

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์กรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน และ อาจารย์ประสัทธิ ถึงธรรม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/ ๙๔๖ 3

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ มีนาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสุบิน ณ อัมพร ศักยานิเทศก์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

/๒๒.3๔

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/36-6-6

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ มีนาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์กรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์บารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ครู และอาจารย์ ที่เคยทำงานวิจัยในชั้นเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือนมีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/3689

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ มีนาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนองครักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครู และ อาจารย์ ที่เคยทำงานวิจัยในชั้นเรียน คอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือนมีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/3488

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๙ มีนาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการศึกษาวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาบกพิทยากร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครู และ อาจารย์ ที่เคยทำงานวิจัยในชั้นเรียน คอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือนมีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/5671

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙/ มีนาคม 2548

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนครนายกวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครู และ อาจารย์ ที่เคยทำงานวิจัยในชั้นเรียน ตอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือนมีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

/๗๒๓๔

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ที่ ศธ 0519.12/369c

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๑ มีนาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนปากพลี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายพิชัย แก้วสุวรรณ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก” โดยมี อาจารย์บารศรี สุธานี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ครู และ อาจารย์ ที่เคยทำงานวิจัยในชั้นเรียน ตอบแบบสัมภาษณ์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ในระหว่างเดือนมีนาคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้ นายพิชัย แก้วสุวรรณ ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 07-1446503

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายพิชัย แก้วสุวรรณ
วันเดือนปีเกิด	11 กันยายน 2506
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15 หมู่ 1 ตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก 2600
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2520	ประถมศึกษา โรงเรียนวัดสาขลาประชาอุทิศ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสุทธราอุปถัมภ์ จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนด่านสำโรง จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. 2529	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกวิทยาศาสตร์) วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2530	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนพรเจริญวิทยา อำเภอพรเจริญ จังหวัดหนองคาย
พ.ศ. 2542	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก